

Noc Poezji w Bibliotece Kraków

Już po raz dziewiąty, w ramach marki KRAKOWSKIE NOCE, 12 października odbędzie się w Krakowie NOC POEZJI. Hasłem przewodnim tegorocznej edycji są słowa poety i prozaika Edwarda Stachury: *Dla wszystkich starczy miejsca pod wielkim dachem nieba...*

Biblioteka Kraków, by zainteresować poezją różnorodne grupy odbiorców, przygotowała dla krakowian wiele ciekawych propozycji: rodzinne i kreatywne spotkanie mające charakter gry literacko-rekreacyjnej, przybliżające literaturę dziecięcą Juliana Tuwima, warsztaty kreatywnego pisania Loesje z wykorzystaniem fragmentów utworów wybranych poetów, przejazd poetyckiego tramwaju, w którym pozycja prezentowana będzie przez aktorów teatrów krakowskich. Będzie można porozmawiać o współczesnej poezji, ale także spotkać się z poetami i pisarzami. W Filii nr 56 chętni będą mogli wziąć udział w slammie i poetyckim karaoke utworów Edwarda Stachury.

Niewątpliwą ciekawostką będzie pokaz multimedialny w Alei Róż w Nowej Hucie, w czasie którego na dużym ekranie LED wyświetlane będą fragmenty utworów poetyckich i prozatorskich autorów pochodzących z Nowej Huty lub piszących o niej w różnych okresach historii. Ilustracją do tekstów będą dziesiątki fotografii Nowej Huty z czasów jej 70-lecia, wybrane przez Adama Gryczyńskiego, dokumentalistę i znawcę wizualnej historii tej dzielnicy. Wydarzenie uświetni występ Chóru Męskiego *Lutnia Krakowska* oraz spotkanie z Edytą Świątek, autorką cyklu książek *Spacer Aleją Róż*.

Będzie też można uczestniczyć w projekcji filmów dokumentalnych Biblioteki Kraków, powstałych we współpracy z TVP Kraków: o prof. dr hab. Beacie Szymańskiej-Aleksandrowicz pt.: *Beata Szymańska. Złota godzina* oraz Adamie Ziemiannin pt. *Adam Ziemiannin. Kochajcie czasem poetę...* Premierowo wyświetlony zostanie film *Piszę jak patrzy dziecko. Julian Kornhauser*, poświęcony poecie, współtwórcy grupy literackiej *Teraz*, profesorowi nauk humanistycznych, jednemu z najbardziej znanych przedstawicieli poetyckiej Nowej Fali z lat 70. XX wieku.

W Galerii Eklibrisu Biblioteki Kraków zaprezentowane zostaną eklibrisy Leszka Aleksandra Moczulskiego, Czesława Miłosza, dedykowane Wisławie Szymborskiej, Julianowi Tuwimowi, Juliuszowi Słowackiemu, Adamowi Mickiewiczowi, Stanisławowi Wyspiańskiemu, Janowi Kochanowskiemu, Halinie Poświatowskiej, Julii Hartwig i wielu innym. Wystawę otworzy Jacek Owczarek, jej kurator. Wier-

sze poetów, którym poświęcone będą prezentowane eklibrisy, czytać będzie aktor Narodowego Starego Teatru – Maciej Półtorak. Całość spotkania poprowadzi dr hab. prof. UP Marek Karwala – badacz poezji polskiej XX wieku, krytyk sztuki i publicysta.

Klub Dziennikarzy *Pod Gruszką* Biblioteki Kraków, ul. Szczepańska 1 zaprasza na autorski spektakl słowno-muzyczny Jacka Wojciechowskiego oparty na twórczości poetyckiej Edwarda Stachury *Nie brookliński most. Edward Stachura*.

W 20. rocznicę śmierci Jerzego Harasymowicza-Broniuszyca, jednego z najwybitniejszych współczesnych polskich poetów drugiej połowy XX w. Biblioteka Kraków zaprasza do klasztoru oo. Augustianów na audycję, podczas której zaprezentowany zostanie autorski wybór wierszy Jerzego Harasymowicza w konfrontacji ze współczesną polską muzyką.

dokończenie i program na s. 3 →

Znajdź lekturę na jesień

Październik w Krakowie zdominowany jest przez wydarzenia związane z książką i literaturą. Na czytelnicy i czytelników czekają trzy duże imprezy: Noc Poezji 12 X, Festiwal Conrad 21–27 X i 23. Międzynarodowe Targi Książki 24–27 X.

Tegoroczna edycja Nocy Poezji tytuł *Dla wszystkich starczy miejsca pod wielkim dachem nieba* zaczerpnięta z wiersza Edwarda Stachury, którego 40. rocznicę śmierci obchodzimy w tym roku. Jednak nie tylko Stachura będzie bohaterem Nocy Poezji. Przygotowano ponad 60 imprez, które mają przybliżyć mieszkańcom Krakowa i przybywającym do naszego miasta gościom twórczość wybitnych poetów i prozaików z różnych stron świata m.in. Jacka Kaczmarskiego, Czesława Niemena, Bułata Okudźawy oraz Jarosława Iwaszkiewicza, Tadeusza Kubiaka, Jana Lechonia, Aleksandra Puszkina, Juliana Tuwima, Jerzego Harasymowicza czy Kazimierza Wierzyńskiego.

Conrad Festival 2019 przebiegnie pod hasłem *rzeczywistości*. Tym razem organizatorzy podejmą próbę opowiedzenia *czym jest literatura jako rzeczywistość, jak rzeczywistość się staje dzięki literaturze, jak literatura wystawia różne rzeczywistości*. Conrad w bibliotekach to pasmo festiwalowe przygotowane po raz drugi z myślą o mieszkańcach osiedli oddalonych od centrum miasta. Szczególnie gorąco zapraszam Państwa do filii Biblioteki Kraków na spotkanie z Agnieszką Taborską, Jackiem Dukajem, Urszulą Palusińską oraz *Jak rozmawiać z psem. Czytanki w dobrym towarzystwie!* spotkanie z Barbarą Gawryluk i wykład z psychologii z Jackiem Lewkowiczem.

Hasłem przewodnim 23. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie są słowa Carlosa Ruiza Zafóna: *Czytać to bardziej żyć*. Gościem specjalnym będą Niemcy, którzy zaprezentują się pod hasłem *German stories*. Tradycyjnie na Targach nie zabraknie nowości (premierę swojej najnowszej powieści zapowiada m.in. Katarzyna Bonda), spotkań ze znanymi autorami (m.in. Jonathanem Carrolliem ze Stanów Zjednoczonych), warsztatów dla dzieci i młodzieży, dyskusji, konkursów. Biblioteka Kraków przygotowała też swoje stoisko, na którym nie zabraknie atrakcji. Czekamy na Państwa.

Izabela Ronkiewicz-Brażel

Krakowska Książka Miesiąca października 2019

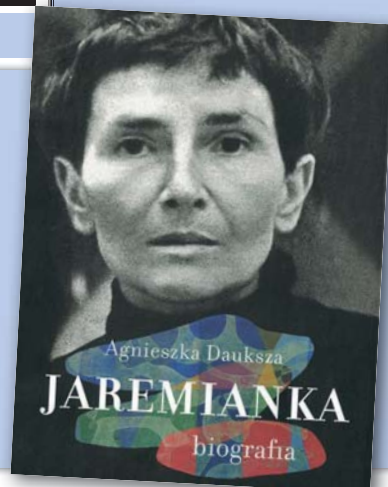

Krakowska Książka Miesiąca

Agnieszka Dauksza uhonorowana została Nagrodą Krakowskiej Książki Października 2019 Roku za opowieść o życiu Marii Jaremy (1906–1958) – *Jaremianka. Biografia* (Wydawnictwo Znak). Bohaterka książki stała się legendą świata artystycznego Krakowa. Była uczennicą Xawerego Dunikowskiego, współpracownicą Tadeusza Kantora, żoną pisarza Kornela Filipowicza. Współtworzyła Grupę Krakowską. Choć bohaterka książki wywodzi się z dawnych ziem kresowych II Rzeczypospolitej, to stała

się na wskroś krakowianką. Jej dzieła spotkamy w przestrzeni miejskiej Krakowa: mural będący przeniesieniem jej obrazu *Penetracje* z 1956 roku na bloku przy ulicy jej imienia, rzeźba-fontanna *Fortepian Chopina* na Plantach nieopodal Filharmonii Krakowskiej czy pomnik na grobie robotników Semperitum na Cmentarzu Rakowickim.

Na uroczyste wręczenie Nagrody i spotkanie z autorką zapraszamy 7 listopada 2019 r. o godz. 18.00 do Klubu Dziennikarzy *Pod Gruszką* Biblioteki Kraków. Przybywajcie!

Głosuj na projekty dotyczące Biblioteki Kraków!

28 września - 7 października
szczegóły na www.biblioteka.krakow.pl

Zachęcamy czytelników oraz użytkowników Biblioteki Kraków do udziału w głosowaniu na projekty zgłoszone w tegorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Wśród nich są projekty dotyczące naszej Biblioteki – ogólnomiejskie i jej wybranych filii w dzielnicach (zestawienie obok). Dzięki środkom pozyskanym w minionych edycjach udało się m.in. wyremontować filie, przykładem Filia nr 23 przy ul. Balickiej 297, wzbogacić księgozbiory, a także uruchomić Bibliotekę Gier Planszowych, która cieszy się ogromną popularnością.

BIBLIOTEKA KRAKÓW na 23. Międzynarodowych Targach Książki

Zapraszamy!
STOISKO C 66
24-27 października

Dzieci w wieku od 7 do 8 lat zapraszamy
na ekologiczne zajęcia edukacyjne
„Jestem EKOczytelnikiem”

Szczegóły:
biblioteka.krakow.pl

Rodzaj projektu	Tytuł projektu	Krótki opis projektu	Numer projektu
Ogólnomiejski	Nowości wydawnicze i ich autorzy w Bibliotece Kraków	Projekt zakłada organizację warsztatów i spotkań autorskich w filiach Biblioteki Kraków, zakup nowości wydawniczych w formie elektronicznej i tradycyjnej, zakup robotów edukacyjnych oraz oprogramowania do tworzenia gier miejskich, a także wydruk „Informatora czytelniczno-kulturalnego Biblioteka Kraków” w kolorze.	143
Ogólnomiejski	Купівля українських книг до краківських міських бібліотек	Zakup pozycji literatury ukraińskiej, w tym klasyki literatury pięknej, współczesnych utworów, literatury dla dzieci oraz podręczników do nauki języka ukraińskiego jako obcego dla obcokrajowców i Polaków oraz książek do nauki języka polskiego dla obcokrajowców, a także organizacja spotkań z młodymi ukraińskimi autorami oraz wieczorów poetyckich. Projekt realizowany będzie w 6 placówkach Biblioteki Kraków w różnych dzielnicach miasta.	114
Dzielnica VI	Nowe książki w naszej bibliotece	Zakup nowości wydawniczych dla dwóch filii Biblioteki Kraków w podziale: dla Filii nr 23 – 7 tys. zł dla Filii nr 24 – 13 tys. zł.	39
Dzielnica VIII	Czytam - gram - słucham!	Zakup nowości książkowych (w tym komiksów), audiobooków oraz gier planszowych dla Filii nr 31 Biblioteki Kraków.	22
Dzielnica X	Biblioteka uczy, rozwija i bawi	W projekcie zawarto: zakup nowości książkowych i audiobooków, organizację spotkań autorskich, warsztatów podróżniczych, spektakli teatralnych oraz wyjść do muzeów. Projekt zakłada również zakup sprzętu komputerowego, mini sztalug oraz głośników.	2
Dzielnica XV	Nowe książki oraz prasa w bibliotece	Zakup nowości książkowych w formie tradycyjnej, audiobooków, komiksów oraz prenumeratę czasopism. Projekt będzie realizowany w Filii nr 48 i 49.	9
Dzielnica XVI	Rozczytane Bieńczyce	Zakup nowości wydawniczych (w tym gier planszowych) oraz organizację spotkań autorskich i warsztatów w Filii nr 50 i Filii nr 51 Biblioteki Kraków.	6
Dzielnica XVIII	Gdy na czytanie znajdziesz chęć, do biblioteki zaraz pędź	Zakup nowości wydawniczych i prenumeratę oraz organizację spotkań autorskich, warsztatów i teatryków w Filiiach nr 53, 55 i 56 Biblioteki Kraków.	52
Dzielnica XVIII	Kupujemy nowe książki i czasopisma dla filii 54 na Os. Młodości 8	Zakup nowości wydawniczych i prenumeratę oraz organizację spotkań autorskich, warsztatów i prelekcji w Filii nr 54 Biblioteki Kraków.	98

Filia nr 24 ul. Na Błonie 13d

Fot. Archiwum Biblioteki Kraków

Filia nr 24 Biblioteki Kraków mieszcząca się przy ul. Na Błonie 13d powstała w 1976 roku jako filia ówczesnej Miejskiej Biblioteki Publicznej. Pierwotnie jej siedziba mieściła się w zaadaptowanym na cele biblioteczne mieszkaniu w jednym z bloków, w latach 90. ubiegłego wieku została przeniesiona do pomieszczeń w Domu Kultury *Jordanówka*, gdzie mieści się do dziś. Przed trzema laty biblioteka została wyremontowana i odświeżona, dzięki czemu udało się w niej wydzielić dodatkowe pomieszczenie dla czytelników, poprawić estetykę oraz funkcjonalność samej wypożyczalni.

Filia nr 24 jest typową biblioteką osiedlową i chociaż nie należy do największych, to każdy czytelnik, niezależnie od wieku i zainteresowań (albowiem przychodzą do nas zarówno dzieci, dorośli oraz seniorzy), znajdzie w niej dla siebie coś interesującego. Księgozbiór liczy ponad jedenaście tysięcy woluminów i jest księgozbiorem uniwersalnym – zawiera literaturę piękną dla dorosłych, młodzieży oraz dzieci, także literaturę popularnonaukową. Biblioteka posiada dużą ofertę nowości wydawniczych, które w bieżącym roku udało się wzmocnić dodatkowych zakupem ze środków pochodzących z realizacji projektu budżetu obywatelskiego *Nowe książki w naszej bibliotece*, który zgłosił w ubiegłym roku jeden z radnych Dzielnicy VI.

Wypożyczalnia biblioteki posiada wydzieloną strefę dla dzieci, w której w ciągu roku prowadzimy spotkania głównie z grupami z okolicznego Przedszkola nr 38 oraz 137. Większość dzieci właśnie wtedy po raz pierwszy zostaje wprowadzona w świat biblioteki, często też grupy te po przeprowadzonej przez nas lekcji bibliotecznej zapraszamy

ponownie na tzw. głośne czytanie lub spotkania z wykorzystaniem teatryku kamishibai. Dorośli czytelnicy, chcący skorzystać z Internetu, znajdą u nas swój zaciszny kąt w wydzielonym pomieszczeniu, gdzie udostępniamy dwa stanowiska internetowe oraz prasę prenumerowaną, a także prasę pochodzącą z darów przekazywanych nam przez czytelników. W ramach podtrzymywania pamięci o tradycjach naszego rejonu Krakowa gromadzimy Bronowickie Zeszyty Historyczno-Literackie, przekazywane przez Towarzystwo Miłośników Bronowic. Chcąc dotrzeć także do osób starszych, nie mogących samodzielnie przyjść do biblioteki, realizujemy usługę *Książka do domu*. Dzięki wspomnianej usłudze osoby takie przynajmniej ze względu na swoje dotychczasowe pasje czytelnicze nie muszą czuć się wykluczone.

Serdecznie zapraszamy do biblioteki w poniedziałki, wtorki, środy i piątki w godzinach od 9:00 do 19:00 oraz w czwartki od godziny 11:00 do 16:00.

Do zobaczenia!

Michał Stachurski

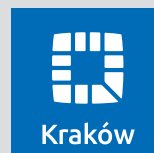
Fot. Archiwum Biblioteki Kraków

Kalendarium imprez

dokończenie ze s. 1 ↓

W ramach tegorocznej edycji Nocy Poezji Biblioteka Kraków ze Stowarzyszeniem Ogrody Sztuki jest współorganizatorem projektu 3P: portret, plakat i poezja w Dydo Galeria Plakatu, w której prezentowane będą plakaty z portretami Wisławy Szymborskiej, Czesława Miłosza, a także plakaty reklamujące wydarzenia literackie, targi książki, festiwale literatury, odbywające się w kraju i za granicą oraz portrety poetów biorących udział w wydarzeniu, zaprojektowane specjalnie na tę okazję przez Patrycję Longawę. Towarzyszący wystawie wernisaż połączony będzie ze spotkaniem poetyckim, w czasie którego młodzi krakowscy poeci, nawiązując do tematyki plakatów, przedstawią wiersze, które mogą stanowić portret ich postawy twórczej.

Małgorzata Czerwiec-Dzierżymirska

Projekt jest współfinansowany ze środków Gminy Miejskiej Kraków

9. NOC POEZJI 2019 W BIBLIOTECE KRAKÓW 12 PAŹDZIERNIKA

*Dla wszystkich starczy miejsca
Pod wielkim dachem nieba*

godz. 11.30

Filia nr 3, Plac Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3
Gdzie się ukryły wiersze Tuwima? – gra literacko-rekreacyjna

godz. 13.00

Filia nr 44, ul. Spółdzielców 3
Warsztaty Loesje

godz. 15.30

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” Biblioteki Kraków, ul. Szczepańska 1
Pod rękę z wierszem – spotkanie poetyckie
Prowadzenie: Jacek Lubart-Krzysica

godz. 16.00

Przestrzeń miejska
Poetycki tramwaj *Dla wszystkich starczy miejsca...*

godz. 16.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży, os. Zgody 7
Wędrownką życie jest człowieka... – slam i karaoke poetyckie

godz. 16.00–18.00

Aleja Róż oraz Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych, os. Zgody 7
Dla wszystkich starczy miejsca – literacko-graficzny pokaz multimedialny o Nowej Hucie

godz. 16.30

Filia nr 21, ul. Królewska 59
Filmowe portrety literackie:
Beata Szymańska. Żółta godzina
Scenariusz i realizacja: Tomasz Kamiński
Adam Ziemiński. Kochajcie czasem poetę...
Scenariusz i realizacja: Ewa Świąś-Kucyba

godz. 17.00

Filia nr 3, Plac Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3
Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków: *Poeci w ekslibrisie*
Kurator wystawy: Jacek Owczarek; Wiersze czyta: Maciej Pótorak
Prowadzenie: dr hab. Marek Karwala

godz. 18.00

Filia nr 21, ul. Królewska 59
Filmowe portrety literackie – Premiera filmu *Piszę jak patrzy dziecko*.
Julian Kornhauser

Scenariusz i reżyseria: Marta Węgiel
Prowadzenie: dr Stanisław Dziedzic
Gość specjalny: Julian Kornhauser

godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” Biblioteki Kraków, ul. Szczepańska 1
Nie brookliński most. Edward Stachura – autorski spektakl słowno-muzyczny w reżyserii i wykonaniu Jacka Wojciechowskiego oparty na twórczości poetyckiej Edwarda Stachury

godz. 19.00

Klasztor oo. Augustianów, Kaplica św. Doroty, ul. Augustiańska 7
Harasymowicz versus

Wybór tekstów, muzyki i wykonanie: Jakub Kosiniak

godz. 19.00

Dydo Galeria Plakatu, Al. Focha 1 (dawny hotel Cracovia)
3P: portret, plakat i poezja – wernisaż i spotkanie poetyckie
Kurator wystawy: Natalia Dydo

Udział biorą: Urszula Honek, Agata Jabłońska, Robert Król i Dawid Mateusz
Prowadzenie: Jadwiga Malina

godz. 20.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” Biblioteki Kraków, ul. Szczepańska 1
Biesiada Poetycka pt. *To niewyśpiewane*

Wystąpi zespołu Czikawes w składzie: Iwona Karcz-Wojnarowska – wokal, Piotr Wojnarowski – kontrabas, wraz z zaproszonymi poetami
Scenariusz i prowadzenie: Elżbieta Wojnarowska

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” ul. Szczepańska 1

3 października

Wieczór autorski Andrzeja Pacuły *W starym kinie Stanisława Janickiego*
– godz. 18.00

Gość specjalny: Stanisław Janicki

Andrzej Pacuła – poeta, satyryk, dramaturg, scenarzysta, eseista, autor filmów i książek biograficznych. W latach 1981–1988 artysta *Piwnicy pod Baranami*

10 października

Wiersze (trochę) przebrane Zofii Zarębianki – godz. 18.00

Premiera książki z serii wydawniczej *Poeci Krakowa*

Prowadzenie: dr hab. Marek Karwala

Zofia Zarębianka – poetka, eseistka, krytyk literacki, profesor zwyczajny w Katedrze Historii Literatury Polskiej XX wieku Uniwersytetu Jagiellońskiego

17 października

Wręczenie Nagrody Krakowskiej Książki Miesiąca Września dla Aloszy Awdiejewa za książkę *Polak w wyborze, czyli szczęśliwy Rosjanin nad Wisłą* – godz. 18.00

Prowadzenie: Wacław Krupiński

24 października

Katarzyna Szczepańska-Kowalczyk – *Szuflada*

Marta Wyka i Krzysztof Lisowski (red.) – *Jan Józef Szczepański. Dziennik, tom VI, wieczór autorski* – godz. 18.00

Prowadzenie: Tomasz Fiałkowski

BIBLIOTEKA KRAKÓW OFERTA KULTURALNO-EDUKACYJNA

1 października

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, ul. Królewska 59

Filia nr 28, ul. Komandosów 1

Filia nr 31, ul. Zachodnia 7/3a

Filia nr 32, ul. Żywiecka 32

Filia nr 33, ul. Zakopiańska 103

Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

Polecamy dorosłym

Zawód: chirurg

Chirurdzy: opowieści prawdziwe Lecha Muchy to zbiór wielu niezwykle ciekawych historii, które wydarzyły się w trakcie pracy twórcy książki, lekarza-chirurga, zdobywającego doświadczenie zawodowe w szpitalach w Zabrzcu, Pyskowicach oraz Bytomiu. Lech Mucha 25 maja br. gościł na spotkaniu autorskim w Filii nr 3 Biblioteki Kraków, podczas którego przybliżył uczestnikom kulisy powstania swojej książki.

Pisarz w niezwykle humorystyczny sposób opisuje wiele nietypowych przypadków, ale również udziela międzywierszami wielu cennych porad, jak poradzić sobie w sytuacjach, gdy coś nam się przydarzy, a nie możemy liczyć na szybką interwencję lekarską. Dużo miejsca poświęca w książce historii zabiegów i operacji, dzięki którym pacjenci wrócili do normalnego życia. Opisuje też historie smutne, tragedie rodzinne, czasem bezmyślną śmierć, której przy

zachowaniu odrobiny zdrowego rozsądku dałoby się uniknąć.

Książkę czyta się jednym tchem. Jeśli ktoś lubi historie z życia wzięte, a do tego napisane językiem literackim a nie naukowym, serdecznie polecam!

Małgorzata Koźma

Mucha L., *Chirurdzy: opowieści prawdziwe*, Kraków: Wydawnictwo eSPe, 2018.

Sonda: o książce i bibliotece

Pierwsza przeczytana samodzielnie książka?

Koziołek Matołek Kornela Makuszyńskiego

Ulubiony autor?

Potrzebuję książkę przeczytać, czytam starannie wybrane pozycje, wyszukuję, poluję. Nigdy tak nie czuję

Beata Malczewska

straconego bezpowrotnie czasu, jak kiedy nadziewam się na złą literaturę. Język literacki porywa mnie wyłącznie w wysokim stylu świetną polszczyzną, alergicznie reaguję na nowomowę. Lubie, żeby rzeczowa fabuła miała łączenie poetyki, absurdu, dowcipu, smutku i zaskakiwała czułością. Wtedy się identyfikuję. Od dawna czekam we współczesnych historiach na obecność mitu, bardzo cenię tzw. *gorące pióro* z dystansem do siebie piszącego. To trudne. Wracam więc często do naszych Skamandrytów, w fantasy do Tolkiena i Ursuli le Guin, z współczesnych do Joanny Olczak Ronikier, Agnieszki Osieckiej, Jerzego Pilcha. Fabuła ma trzymać na postronku i przejmować do żywego.

Co czytasz najczęściej?

Najczęściej czytam biografie, wspomnienia, dzienniki. Na poprawę humoru – Terry Pratchett.

O bibliotekach

Czego poszukujesz w bibliotekach?

Tytułów, których nie mogę znaleźć w antykwariatach i na allegro.

Jakie zmiany są widoczne dla Ciebie w bibliotece?

Nowocześnieją.

Co doceniasz w bibliotekach?

Ciszę.

Za co lubisz bibliotekarzy?

Za uprzejmość i profesjonalizm.

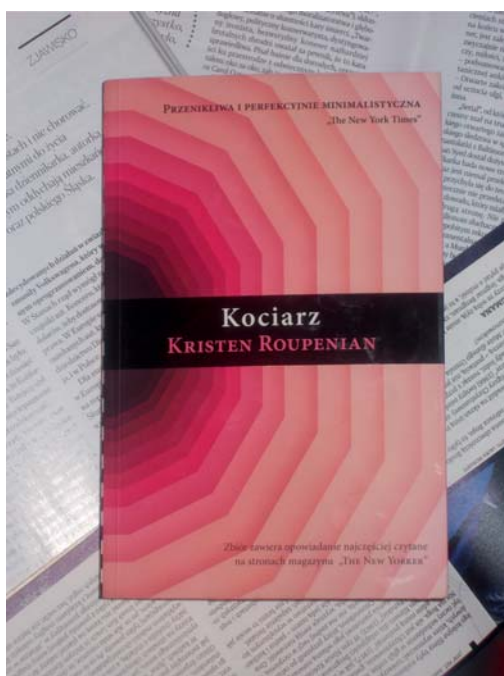
Wywiad przeprowadziła Barbara Zajączkowska

Zło czai się wszędzie

Opowiadanie Kristen Roupenian *Kociarz* opublikowano w 2017 roku na stronach *New Yorkera*, osiągnęło ogromną popularność, wywołało wiele dyskusji i stało się najpopularniejszym tekstem wiralowym XXI wieku. Autorka bardzo szybko dostała propozycję wydania zbioru opowiadań, które ukazały się w 2019 roku. Jej opowiadania okrzyknięte zostały jako portret millenialsów, społeczeństwa Instagrama, Snapchata, Tindera, wszelkich social mediów, bez których we współczesnym świecie trudno się obyć. Opowiadania Roupenian, reklamowane jako brutalna prawda o współczesnych stosunkach międzyludzkich, często wywoływały w czytelnikach przerażenie, obrzydzenie, smutek. Mnie te opowiadania nie zszokowały. Nie znalazłam w nich nic, czego nie znalazłabym wcześniej w literaturze, sztuce czy – ogólnie rzecz biorąc – kulturze. Czy są zatem przeciętne, nudne i odtwórcze? Nie, wcale. Po pierwsze ich atutem jest różnorodność i nierówność. Kiedy przeczytałam pierwsze zdania pierwszego opowiadania (*Zły chłopiec*), wpadłam. Czytałam i nie mogłam się oderwać, a gdy skończyłam, spodziewałam się, że wszystkie opowiadania będą poprowadzone mniej więcej w ten sam sposób. Okazało się jednak, że każde z dwunastu opowiadań Roupenian jest inne. Po drugie skojarzenia, już pierwsze opowiadanie przypominało mi (nie mylić z przypomniało) powieść Iana McEwana *Ukojenie*, przeczytanej przeze mnie lata temu (wydanej w 1981 roku, wspaniale zekranizowanej w 1990 roku przez Paula Schradera), inne opowiadania przywodziły na myśli i przypominały opowiadania Sylvii Plath, Cortazara, a nawet Gombrowicza, cudowne monologi wewnętrzne, zwłaszcza dotyczące relacji damsko-męskich, rozbiły mi zapomnianą *Annie Hall* W. Allena. W opowiadaniach Roupenian wiele jest takich skojarzeń, rozbiły sków, czasem bardzo świadomych, czasem nie do końca zidentyfikowanych. Nie znaczy to jednak, że styl autorki jest naśladowczy, powielający. Kristen Roupenian uzyskała doktorat na wydziale literatury angielskiej Uniwersytetu Harvarda, studiowała też na Uniwersytecie Michigan. Jest zatem osobą wykształconą, zapewne bardzo czytelną i obytą ze sztuką, a stałe obcowanie z kulturą wywarło na niej pewien wpływ. To wydaje się bardziej podświadome w opowiadaniach Roupenian, takie bardziej – mimochodem. Przytaczając te bardzo subiektywne skojarzenia, chcę zwrócić uwagę, że problemy poruszane w opowiadaniach nie są charakterystyczne tylko dla współczesnych czasów. Przemoc, perwersja, szaleństwo, depresja, niezrozumienie czy odwieczne problemy w komunikacji damsko-męskiej istnieją od zawsze w społeczeństwie. A opowiadania Roupenian rozgrywają się nie tylko w XXI wieku, ale też w latach 90. XX wieku (*Look at Your Game, Girl*), jest nawet baśń o królewnie (*Lustro, wiadro i stara kość*), autorka pisze więc o sprawach bardzo uniwersalnych. Wydaje się, że motywem przewodnim opowiadań jest brak właściwej komunikacji, niezrozumienie drugiego człowieka czy odmienność oczekiwań, dla mnie to jednak przede wszystkim opowiadania o przekraczaniu granic, o uleganiu, bądź – nie, pewnemu szaleństwu, mrocznej stronie ludzkiej natury.

Kristen Roupenian ma bardzo lekki, prosty styl, jej opowiadania wciągają od pierwszych słów i zaciekawiają, ich klimat jest niepowtarzalny, urzekają i niepokoją.

Maria Twardowska-Hadyniak

Roupenian K., *Kociarz*, Warszawa: Muza, 2019.

„Komputer bez barier” – w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797-301-022
Indywidualne zajęcia komputerowe prowadzone przez pracowników czytelnia: nauka podstaw obsługi komputera, zakładanie konta mailowego, surfowanie po Internecie, wyszukiwanie wiadomości, podstawy Worda.

„Dwa oblicza miłości – wieczór poetycko-muzyczny” – godz. 18.00
Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Wieczór poetycko-muzyczny. Kto kiedykolwiek był zakochany, wie, że miłość niejedno ma imię. Tę myśl zaprezentują dwie poetki: Dorota Lorenowicz i Danuta Perier-Berska. Obie należą do Związku Literatów Polskich i Stowarzyszenia Twórczego Artystyczno-Literackiego w Krakowie. Wieczór urozmaici muzyka w wykonaniu Niezależnej Grupy Teatralnej *Porfirion*.

2 października

„Zawiła historia owoców – głośne czytanie dla dorosłych” – godz. 11.00

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Uczestnicy spotkania wysłuchają fragmentów książki Jarosława Molendy pt. *Zadziwiający życie owoców. Od ananasa do truskawki*, w której autor z humorem opowiada o roli owoców w dziejach ludzkości i podważa niektóre ustalenia historyczne.

„Strach ma wielkie oczy – głośne czytanie dla maluchów” – godz. 17.00

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W cyklu *Głośne czytanie na zaczarowanym dywanie* biblioteka zaprasza dzieci do wysłuchania krótkiego tekstu o tym, jak zapanować nad strachem oraz rozmowy o uczuciach i emocjach. Spotkaniu towarzyszyć będą zabawy ruchowe oraz wykonanie pracy plastycznej. Obowiązują zapisy.

3 października

„Szukam słowa, czyli spotkanie wokół poezji Wisławy Szymborskiej” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

3 października 1996 r. Wisława Szymborska została laureatką literackiej Nagrody Nobla. Z tej okazji biblioteka przypomni jej twórczość dając każdemu odwiedzającemu czytelnikowi możliwość zapoznania się z poezją Noblistki.

„Wernisaż wystawy Leszka Skrobacznego” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Spotkanie z artystą i jego akwarelami. Leszek Skrobaccki, pierwszy skrzypek w Orkiestrze Opery Krakowskiej, pedagog Szkoły Podstawowej i Liceum Muzycznego w Krakowie oraz krakowskiej Akademii Muzycznej. Jego akwarele odznaczają się niezwykle piękną paletą barw. Przedstawiają krajobrazy o różnych porach roku. Przyroda jest w nich wręcz bajkowa, spokojna i sielska. Jest artystą amatorem z tradycjami rodzinnymi. Maluje dla siebie, rodziny oraz przyjaciół.

4 października

„Poczytajmy, posłuchajmy: bohaterские Zwierzaki” – godz. 12.00

Filia nr 16 / ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

Z okazji Światowego Dnia Zwierząt biblioteka zaprasza dzieci w wieku przedszkolnym na głośne czytanie książek, w których bohaterami są zwierzęta.

„Gramy w planszowe!” – godz. 17.00

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy w wieku 4-6 lat zagrają w popularne gry planszowe dla dzieci. Obowiązują zapisy.

„Za oknem wieje wiatr – wernisaż wystawy malarstwa Fryderyka Kądziała” – godz. 18.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Spotkanie z artystą, autorem obrazów. Fryderyk Kądziała urodził się 30 marca 1994 w Tarnowie. Studiuje malarstwo na krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowni prof. Janusza Matuszewskiego. Zajmuje się malarstwem realistycznym, głównie olejnym na płótnie, czasami maluje temperą. Interesuje go problematyka portretu i człowieka, pejzażu, bardzo rzadko martwej natury. Pod okiem prof. Piotra Korzeniowskiego stara się rozwijać technikę rysunku. Zarówno jego rysunki, jak i obrazy, które są prezentowane na tej wystawie, stanowią efekty prób i błędów, nauki rzemiosła oraz powolnego odkrywania siebie przez artystę.

7 października

„Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków: Zwierzyniec – wernisaż”

– godz. 17.00

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Wernisaż wystawy ekslibrisów. Zwierzyniec: te, które żyją pośród nas, i te egzotyczne dla artystów bywają wdzięcznym tematem. Celem wystawy *Zwierzyniec* jest pokazanie zwierząt mniejszych i większych, żyjących wokół nas i dzikich, a nawet tych wyobrażonych (smoki). Na wystawie pokazane zostaną ekslibrisy m.in. Krzysztofa Kmiecica, Marty Wyki, Jana Dubaja, Czesława Wosia, Leszka Freya-Witkowskiego oraz twórców zagranicznych, takich jak Torill Larsen z Norwegii i Mauricio Schwarzman z Argentyny. Kuratorem wystawy jest Jacek Owczarek.

8 października

„Isle of Man, czyli Dobra Wyspa” – godz. 11.00

Filia nr 43 / ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

W ramach cyklu *Moje podróże* biblioteka zaprasza na spotkanie z Marią Gronkowską, która opowie o swoich podróżach po Isle of Man. Prelekcja zostanie zilustrowana fotografiami.

„Historia, o której wstydzimy się mówić – spotkanie autorskie z Kamilem Janickim” – godz. 11.30

Filia nr 2 / ul. Krakowska 29, tel. 12 422-92-43

Spotkanie dedykowane młodzieży licealnej. Kamil Janicki jako założyciel, pomysłodawca i były redaktor *Ciekawostek historycznych* podzieli się z uczniami swoją wiedzą oraz doświadczeniem w pracy publicystycznej.

9 października

„Poezja uskrzydla” – w godzinach otwarcia biblioteka do 12 października

Filia nr 3 / pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Każdy czytelnik odwiedzający bibliotekę w dniach poprzedzających Noc Poezji będzie mógł otrzymać jednego z zawieszonych w bibliotece ptaków wykonanych z origami z fragmentami wiersza.

„Przygody Piotrusia – przedstawienie teatralne” – godz. 10.30

Filia nr 8 / ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

W ramach cyklu *Blżej teatru* Seniorzy z Klubu Seniora przy ul. Młyńskiej Bocznej w Krakowie z Kółka Teatralnego pod kierownictwem Fryderyki Urbaniak wystąpią z amatorskim przedstawieniem *Przygody Piotrusia*. Szalone przygody Piotrusia, zwanego Pietruszką, będą przestrożą dla dzieci, które nie stosują się do ustalonych przez starszych zasad postępowania i regulaminów szkolnych, co prowadzi do przykrych konsekwencji. Dodatkową atrakcją spotkania będzie pokaz lalek teatralnych z różnych stron świata.

„Gramy w planszowe!” – godz. 17.00

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy w wieku 10–12 lat zagrają w popularne gry planszowe dla dzieci.

„Ciesz się pięknem jesieni” – godz. 17.00

Filia nr 49 / os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Warsztaty plastyczne dla dzieci.

„Obrazy malowane muzyką” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży / os. Zgody 7,

tel. 12 642-16-43

W ramach cyklu *Klub Słuchającego Malucha* biblioteka zaprasza dzieci wraz z rodzicami na wspólne czytanie opowiadań o ciszy i dźwięku. Podczas spotkania uczestnicy poznają różne instrumenty, sami skomponują utwór muzyczny oraz wykonują obraz do wysłuchanej muzyki.

10 października

„Co ten koń sobie myśli” – godz. 9.00

Filia nr 35 / ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

Spotkanie z Elżbietą Gródek, autorką książki *Jazda konna naturalnie!* W trakcie spotkania uczestnicy dowiedzą się, co koń lubi, a czego nie i dlaczego, o czym myśli, i co jest dla niego najważniejsze, co myśli o jeźdźcu, jak zachowywać się przy koniu, jak się z nim porozumieć, zaprzyjaźnić, i czuć się bezpiecznie podczas jazdy konnej.

„Poznajemy zawód strażnika miejskiego” – godz. 10.00

Filia nr 14 / ul. Ugorek 14, tel. 12 417-17-15

Spotkanie dla dzieci w wieku przedszkolnym, podczas którego strażnicy miejscy opowiedzą o swojej codziennej pracy.

Polecamy dzieciom

Drzewa

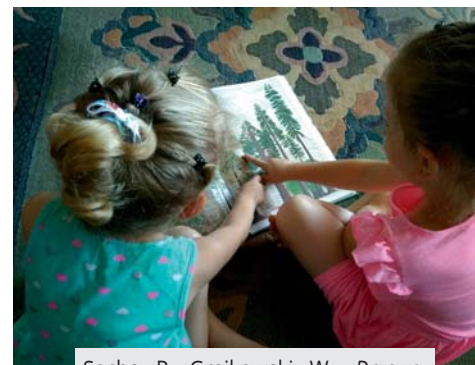
Mamy szczęście żyć w czasach, w których możemy przebiec do woli w poszukiwaniu prawdziwych arcydzieł. Do takich z pewnością należy pozycja autorstwa Piotra Sochy i Wojciecha Grajkowskiego pt. *Drzewa*.

Pozycja równie doskonała i dopracowana, jak pierwsza książka tych autorów pt. *Pszczoły*. Rozpoczyna ją opis budowy drzew, poczynając od liścia po korzenie. Z albumu dowiemy się także, jaki wpływ na drzewa mają pory roku, co zawdzięczamy im my – ludzie oraz zwierzęta. Tłumaczymy dzieciom od najmłodszych lat, że to właśnie roślinom zawdzięczamy tlen; warto uzupełnić tę wiedzę o inne, równie istotne role tych organizmów. Jakże? Sprawdźcie Państwo sami. Warto, ponieważ to wiedza podana w doskonałej formie literackiej, wytłumaczona w sposób arcyciekawy, opatrzona cudnymi ilustracjami. Dzieci wpatrują się w nie z zachwytem, a duży format książki pozwala skupić się na każdym najmniejszym detalu.

Drodzy rodzice, budowanie wiedzy i świadomości przyrodniczej należy rozpocząć możliwie jak najwcześniej.

Edukacja ta ma ogromny wpływ na proces wychowania naszych dzieci. Rozwijają u nich pozytywny i odpowiedzialny stosunek do otaczającej nas przyrody, kształtując tym samym ich system wartości i moralność. My, rodzice, odgrywamy ogromną rolę w procesie nauki obserwacji otaczającego nas świata przez nasze dzieci. To my jako pierwsi zapoznujemy je z pięknem fauny i flory podczas codziennych spacerów, a także w czasie dalszych wypraw. Na tej drodze warto sięgać po najlepsze narzędzia. Zapraszamy do filii Biblioteki Kraków po magiczny egzemplarz *Drzew*.

Dorota Bojczko

Socha P., Grajkowski W., *Drzewa*, Warszawa: Wydawnictwo Dwie Siostry, 2018.

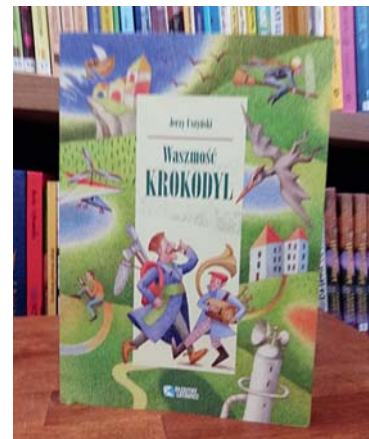
Wyprawa na koniec świata

Pewnie każdy czytelnik marzy, by wyruszyć w daleką podróż pełną przygód i tajemniczych zdarzeń. Nie trzeba daleko podróżować wystarczy udać się do pobliskiej biblioteki i wypożyczyć książkę Jerzego Uszyńskiego *Wszmość Krokodyl*. Szalona przygoda, podróż w nieznaną, aktywny tryb życia, ciekawość świata, turniej rycerski, walka z przeciwnościami, fascynacja książkami i muzyką, magia, zwariowani bohaterowie, a przy tym nowoczesność, to wszystko, co znajdziecie w książce.

Głównym bohaterem jest tytułowy Krokodyl, który po wezwaniu mistrza i królewskiego doradcy musi wyruszyć w daleki świat na poszukiwanie żywicy z krzewu mandragory, dzięki której naprawiony zostanie Talizman, a cywilizacja uratowana. Nie będzie to jednak proste i łatwe zadanie. Na drodze pojawiają się przeciwności w postaci skalnych szczelin, burzy pustynnej, cyborgów z Wyspy Bezmyślnej, Walkirii z Malachitowej Oazy, a przede wszystkim największego wroga: Szwarcłina, który podąża jego śladem. Jedynym pocieszeniem może być pomoc wiernego towarzysza Pankraca. Można dostrzec podobieństwo do słynnych bohaterów powieści Miguela de Cervantesa – Don Kichota i Sanczo Pansy. Czy bohaterom uda się odnaleźć krzew mandragory i wrócić cało z wyprawy? O tym przekonajcie się sami.

Jerzy Uszyński, autor prozy literackiej i scenariuszy, w ciekawy sposób rozważa istotne problemy współczesnego świata, takie jak przyjaźń, honor, obowiązek, smutek, ale i śmierć. Najważniejszym zagadnieniem jest jednak cywilizacja i jej dotychczasowe osiągnięcia. Zmusza czytelnika do refleksji nad obecną sytuacją świata. Z tekstem korespondują ilustracje, które wykonała znana krakowska ilustratorka Anna Sędziwy. Książka dostępna w Filii nr 20 oraz 46 Biblioteki Kraków.

Paulina Knapik-Lizak

Uszyński J., *Wszmość Krokodyl*, Warszawa: Błękitny Latawiec, 2019.

Namaluj mi kredowca

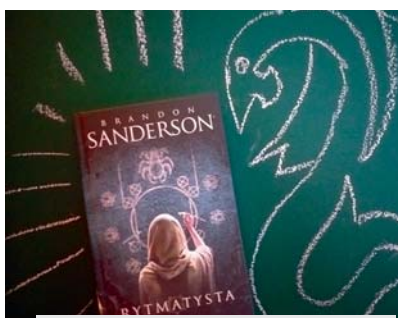
Czy kolejna książka o szkole magii i nastolatku może nas czymś zaskoczyć? W przypadku twórczości Brandona Sandersona odpowiedź może być tylko jedna. Oczywiście, że tak! Autor potrafi zebrać znane i powszechnie używane wątki fabularne i stworzyć z nich coś nowego i interesującego.

Mamy więc szesnastoletniego Joela, który mimo uczęszczania do Akademii Armadius nie uczy się magii, ponieważ nie wykazał odpowiednich zdolności na wstępnym teście. Mamy też rytmatykę, która od magii bardziej przypomina dziedzinę nauk ścisłych. Wykładana w Akademii dla wybranych uczniów, rządzi się matematycznymi prawami i wzorami. Mamy w końcu kredę, która bohaterom zastępuje magiczne różdżki. Rytmatysta potrafi ożywić kredowe malunki, stworzyć ochronne kręgi, ale i dwuwymiarowe stworzenia nazywane kredowcami, które poruszając się spełniają jego polecenia. Mamy też świat, w którym wyszkoleni rytmatyści mierzą się z dzikimi zastępami kredowców. Jak przystało na książkę przygodową, główny bohater miesza się w tajemnicze wydarzenia, które burzą sielankowy spokój Akademii Armadius. Od zawsze zainteresowany rytmatyką posiadał ogromną

wiedzę teoretyczną, z pomocy której chętnie skorzysta jeden z profesorów. Dodajmy do tego nietypową adeptkę rytmatyki Melody i przepis na świetnie spędzony czas gotowy.

Rytmatysta to książka młodzieżowa, po którą z powodzeniem może sięgnąć również starszy czytelnik. Zaskakuje, a na pewno fascynuje dokładnością, z jaką autor stworzył nową formę magii. W książce możemy znaleźć również rysunki opisywanych kredowców i kręgów ochronnych oraz „naukowe” wyjaśnienia podstaw rytmatyki. Po przeczytaniu tej książki już nigdy nie spojrzysz na kredę tak samo.

Joanna Pękala

Sanderson B., *Rytmatysta*, Warszawa: Wydawnictwo Mag, 2019.

Wyżej, dalej, zawsze z pasją

Nie wolno ograniczać tych, których kochamy (z książki Wyżej niż wysoko)

Wyżej niż wysoko Katarzyny Ryrych to historia zainspirowana prawdziwymi wydarzeniami, a dokładniej wyczynami grup młodych osób, mieszkańców Krakowa. NO ENTRY, bo to o nich mowa, to paczka przyjaciół, których łączy wspólna pasja – wspinanie się po wysokich, najczęściej niezabezpieczonych konstrukcjach. Im wyżej, tym lepiej – to zasada, która przyświeca ich poczynaniom. Ich ulubionym celem jest krakowski *Szkieletor*. Mimo zakazów i ochrony udaje im się kilkakrotnie wdrapać na niego. NO ENTRY zdobywają wszystkie najwyższe budowle w mieście, ale ich apetyt na adrenalinę nie przestaje rosnąć. Zaczynają więc sięgać dalej. Ich celem stają się konstrukcje w Łodzi, a nawet w Słowenii.

Grupę tworzy czwórka chłopaków: Pająk, Seba, Kudłaty i Adrian oraz jedna dziewczyna, Ola, która jest sympatią Pająka, nieformalnego przywódcy grupy. Paczka wspina się zapamiętałe i wyznacza sobie kolejne szczyty do zdobycia. Autorka opisuje emocje, które towarzyszą bohaterom książki podczas tych wypraw w taki sposób, jakby sama była uczest-

nikiem opisanych wydarzeń. Wszystko nazywa językiem, jakim współcześnie posługuje się młodzież, co czyni opowieść jeszcze bardziej realną. Historia opowiedziana przez Ryrych jest smutna, jeden z bohaterów ginie spełniając swoje marzenie. Reszty nie zdradzę, zachęcam do lektury.

Z wielką przyjemnością przeczytałam tę wspaniałą opowieść o potędze marzeń i o tym, że warto żyć z pasją i robić to, co się kocha, nawet za najwyższą cenę.

Małgorzata Koźma

Ryrych K., *Wyżej niż wysoko*, Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2019.

„Jesień z Kubusiem Puchatkiem” – godz. 10.00
Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Z okazji urodzin Kubusia Puchatka biblioteka zaprasza dzieci do wysłuchania fragmentów książki A.A. Milnego, a także zabawy przy muzyce. W trakcie zajęć uczestnicy wykonają prezent dla Puchatka oraz narysują ulubionych bohaterów ze Stumilowego Lasu.

„Warsztaty plastyczne – akwarele, ołówki, tusz” – godz. 16.30
Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Warsztaty poprowadzi Urszula Tatrzańska, absolwentka kierunku malarstwo PWSSP w Poznaniu. Arteterapeutka, autorka wielu zrealizowanych programów plastycznych na rzecz osób niepełnosprawnych i twórców nieprofesjonalnych. Na zajęciach uczestnicy mają możliwość wyboru malowania martwej natury lub portretu.

„Trzy abstrakty – wernisaż wystawy malarstwa Wojciecha Odsterczyła” – godz. 17.00
Filia nr 25 / ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

Wernisaż wystawy Wojciecha Odsterczyła, artysty z Krakowa, członka grupy *Róby Sztukę*, pastelista-malarza i, jak sam o sobie mówi, *twórciela rycinów nietypnych*.

„Moje pasje – życie wierszem opowiedane – spotkanie z poetką Władysławą Adą Czulią” – godz. 17.00
Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie z Władysławą Adą Czulią w ramach 9. Nocy Poezji w Krakowie. Krakowianką, poetką oraz aktywną turystką. Członkinią krakowskich Stowarzyszeń, m.in. Podgórskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. K. Wojtyły oraz Małopolskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury. Autorką wydanych we własnym zakresie tomików poezji *W zupełnie starym stylu* i *Życie w rymy zaplątane*, które zaprezentuje na spotkaniu. Dodatkowo do spotkania będzie wystawa fotografii jej prac – kompozycji suchych bukietów.

11 października

„Antonio Gaudi – Dante architektury” – godz. 10.30
Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa, ul. Teli-gi 24, tel. 797-024-019

W ramach cyklu *Słowem i obrazem. Spotkania z literaturą i sztuką* spotkanie dla seniorów z Krystyną Maśnik, prezentujące życie i twórczość hiszpańskiego architekta Antonio Gaudiego.

„Pudełko – wieczór poezji Piotra Lamprechta” – godz. 18.00
Filia nr 26 / ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Wieczór poetycki połączony z prezentacją najnowszych wierszy poety z mającego się ukazać tomiku *Pudełko*. Piotr Lamprecht to urodzony we Wrocławiu augustinianin, poeta, Sekretarz Polskiej Prowincji Zakonu Świętego Augustyna, wikariusz w parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Krakowie.

„Malarskie fascynacje – wernisaż wystawy” – godz. 19.00
Filia nr 35 / ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

Wernisaż wystawy malarstwa Elżbiety i Piotra Żmijowskich. Artyści zajmują się malarstwem olejnym, akwarelowym oraz fotografią. Tematem ich obrazów są: martwa natura, kwiaty, pejzaże oraz portrety. Fascynuje ich kolor i światło.

14 października

„Puchatkowe opowieści – głośne czytanie” – godz. 9.00
Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

W ramach cyklu *Czytanie na zaczarowanym dywanie* biblioteka zaprasza dzieci do wysłuchania fragmentów książek A.A. Milnego. W roku 2019 Kubuś Puchatek obchodzi 93. urodziny. W imprezie czytelnicej zorganizowanej w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom* upamiętnimy Misia o małym rozumku, ale wielkim sercu.

15 października

„Antonio Gaudi – Dante architektury” – godz. 11.00
Filia nr 43 / ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

W ramach cyklu *Słowem i obrazem. Spotkania z literaturą i sztuką* spotkanie z Krystyną Maśnik, prezentujące życie i twórczość hiszpańskiego architekta Antonio Gaudiego.

„O przełamaniu schematów, czyli wokół *Nie ma Mariusza Szczygła* – spotkanie DKK dla dorosłych” – godz. 16.00
Filia nr 2 / ul. Krakowska 29, tel. 12 422-92-43

Podczas spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki uczestnicy dyskutować będą nad przełamaniem ogólnie przyjętych norm i konwencji. Na przykładzie non-fiction Mariusza Szczygła omówione zostaną nowe trendy współczesnego reportażu,

który w ostatnim czasie zyskuje coraz większą popularność. W *Nie ma* autor sięga po szereg nieoczywistych form wyrazu, dzięki czemu przedstawia społeczne problemy z zaskakującej wręcz perspektywy.

„Warsztaty literackie” – godz. 17.00–19.00

Filia nr 3 / pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Opublikowałeś kilka tomów poetyckich, może zbiory opowiadań, sztukę sceniczną, scenariusz..., ale chciałbyś doskonalić swój warsztat, spotykać się z innymi twórcami, dyskutować o sztuce słowa, wykonywać konkretne ćwiczenia, mające służyć podniesieniu jakości Twojego pisarstwa... Nieważne w jakim jesteś wieku, jakie jest Twoje wykształcenie, liczy się nade wszystko Twoje pragnienie zostania pisarzem. Odpowiedzi na nurtujące Cię dylematy znajdziesz podczas warsztatów literackich, które będą miały dwójaki charakter: teoretyczny (sposoby i środki nacechowania artystycznego poezji, prozy, dramatu, odmian pogranicznych, dziennika, pamiętnika, tekstów reklamowych, blogów i in.) oraz praktyczny (stosowne do uzyskanej wiedzy teoretycznej ćwiczenia). Spotkania będą się odbywać w rytmie co dwa tygodnie, we wtorki od 17.00–19.00, począwszy od 15 października 2019 roku w Filii nr 3, a prowadził je będzie dr hab. prof. UP Marek Karwala. Spotkania nieodpłatne.

„Promocja książki *Za nasze winy* Ewy Bauer” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Promocja najnowszej książki Ewy Bauer, prawniczki z wykształcenia, ale sercem oddanej literaturze. Autorka powieści obyczajowych, ale jej zainteresowania to również psychologia. Mieszka w Krakowie z mężem i dziećmi.

16 października

„Skarby Krakowa malowane ciszą i ruchem – wernisaż wystawy”

– godz. 17.00

Filia nr 7 / al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

Biblioteka zaprasza na wernisaż wystawy artystów z Polskiego Związku Głuchych. Wystawa zorganizowana z okazji jubileuszu 35-lecia działalności Koła Malarskiego przy PZG w Krakowie. Tematem przewodnim ekspozycji są krakowskie podania i legendy. Wernisaż uświetni występ artystów Aliny Szarzyńskiej i Ryszarda Szarzyńskiego, którzy zaprezentują cztery krakowskie legendy.

„Środek motka – jesienny bukiet” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych / os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Spotkanie adresowane do seniorów. Zajęcia dla miłośników rękodzieła, podczas których uczestnicy wykonają róże z kolorowych liści klonu.

17 października

„Zwiedzamy Kraków z twórczością Michała Rusinka” – godz. 10.00

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Zajęcia dla najmłodszych o Krakowie, jego legendach i zabytkach, przygotowane na podstawie książki Michała Rusinka *Krakowski Rynek dla chłopców i dziewczynek*.

„Warsztaty bajkoterapii o pokonywaniu nieśmiałości i lęków”

– godz. 10.00

Filia nr 49 / os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Warsztaty z elementami bajkoterapii o pokonywaniu nieśmiałości i lęków na podstawie opowiadania *O Rozmarynie, co lubiła żartować z Niedospiałka*. Konieczne wcześniejsze zapisy w filii.

„Piętno wyobcowania – osobista historia rodzinna” – godz. 15.00

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Spotkanie, w trakcie którego uczestnicy będą mogli porozmawiać o książce Małgorzaty Zarembki *Bielskiemu Dom z dwiema wieżami*.

18 października

„Zawód: archeolog – warsztaty archeologiczne dla przedszkolaków” – godz. 11.30

Filia nr 8 / ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

W ramach cyklu *Tajemnice historii* biblioteka zaprasza dzieci do udziału w warsztatach archeologicznych, które pozwolą poznać tajniki pracy badaczy-archeologów, odkrywających zagadki przeszłości. Podczas zajęć dzieci wezmą udział w mini wykopaliskach, szukając przy pomocy pędzelków i szpachelek zabytków ukrytych pod warstwami piasku oraz wypełnią karty dokumentacji zabytków.

„Rybki z jesiennych liści – zajęcia plastyczne dla dzieci”

– godz. 17.00

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Zajęcia plastyczne dla dzieci, podczas których uczestnicy wykonają kolaż z jesiennych liści. Obowiązują zapisy.

Polecamy młodzieży

Wspomnienie niebieskiego mundurka

Dzień, w którym w szkole ogłoszono koniec mundurków, był najgorszym dniem mojego życia – tak zaczyna swoją opowieść Andrea, bohaterka książki *Marzenie w białe groszki*. Mundurek jest dla niej swoistą tarczą ochronną, z której nie chce rezygnować. Tym bardziej że – w przeciwieństwie do wielu swoich rówieśników – nie może sobie pozwolić na nowe ubrania. Mieszka sama z mamą, która nadal bardzo przeżywa śmierć ojca dziewczynki. Mama prowadzi sklepik z odzieżą używaną, skąd pochodzi większość ubrań Andrei. Często jest przez to wyśmiewana przez koleżanki. Zaprzyjaźnia się z Carrie – borykającą się z nadwagą oraz Stevie – dziewczynką na wózku, które również nie są akceptowane przez rówieśników. Andrea w ramach szkolnego projektu postanawia pomóc mamie i zmienić jej ciasny sklepik w elegancki butik z rzeczami *vintage*. Wysła więc mamę na wakacje do ciotki, a sama – przy pomocy przyjaciół – zmienia „Sklepik Elizy” w szykowne „Białe Groszki”, przy okazji jednocząc lokalną społeczność wokół swojego projektu. Okładka książki sugeruje typową powieść dla młodzieży, skupioną wokół pierwszej nastoletniej miłości, mody i szkoły. Tymczasem wątek miłosny jest tu

ledwie zarysowany i potraktowany jako ważna życiowa lekcja dla młodej bohaterki, w jej drodze ku przemianie – ze skupionej na sobie nastolatki wyłania się w toku akcji pewna siebie, a zarazem wrażliwa na innych dziewczyna. Andrea znajduje w sobie odwagę, by mimo młodego wieku zmienić rzeczywistość wokół siebie i siłę, by mimo przeszkód osiągnąć cel. Laurel Remington – dotąd polskiemu czytelnikowi nieznana – stworzyła inspirującą, a zarazem kojącą opowieść o przyjaźni i akceptacji, którą czyta się jednym tchem.

Ewa Cywińska

Remington L., *Marzenie w białe groszki*, Warszawa: Wilga – Grupa Wydawnicza Foksal, 2019.

Ratujmy książki

Fundacja Biblioteka Domowa zwraca się do Czytelników Biblioteki Kraków z apelem o pomoc w ratowaniu książek. Przerazające zjawisko wyrzucania książek na śmietnik należy powstrzymać ze wszystkich sił. Bez względu na to, kto i w jakim procencie jest winien temu zjawisku, w interesie nas wszystkich jest ratowanie książek pochopnie skazanych na śmierć. Bezdomne książki po śmierci ludzi, którzy je kochali, zasługują na naszą uwagę i opiekę. Poza innymi przyczynami bezdusznego traktowania książek instytucjonalne państwowe obniżenie stawki skupu makulatury o niemal połowę jest dramatycznym przyczynkiem do narastającej eksterminacji zbiorów bibliotecznych. Mamy doświadczenie, że niektórzy właściciele skupów makulatury wykazywali i wykazują wrażliwość na prawdziwą wartość tego, co otrzymują w ramach „makulatury” i kontaktują się w porę z osobami specjalizującymi się w handlu antykwarycznym, ale drastycznie obniżona stawka powoduje, że nawet najbiedniejsi zbieracze za tak marne grosze nie podejmu-

ją się zbierać makulatury. Książki, czapospisma – niekiedy bezcenne – lądują w śmietnikach. Aby powstrzymać to przerażające zjawisko, Fundacja w trybie pilnym chce stworzyć raport dotyczący przyczyn i skutków zjawisk społecznych i gospodarczych dziejących się obecnie i powodujących dramatyczne, i niestety nieodwracalne straty naszego dziedzictwa kulturalnego. Wnioski i propozycje możliwie szybko chcemy przedstawić władzom. Jednocześnie gorąco apelujemy o pomoc w stworzeniu takiego raportu – inaczej mówiąc pilnie potrzebujemy pomocy wolontariuszy kochających książki. Mamy możliwość godnie i zgodnie z prawem zrewanżować się za ten wysiłek pomagającym nam osobom. Chętnie też wysłuchamy uwag i pomysłów osób kochających książki, z którymi dotychczas nie mieliśmy kontaktu.

Kontakt do Fundacji – 604 339 271, dobrewybory@wp.pl. Jesteśmy od wtorku do soboty w godzinach 12 – 18 na Karłowicza 11.

Wojciech Pasternak – założyciel i prezes Fundacji

Młodzi redaktorzy – do dzieła!

Tradycyjnie już o tej porze roku Dział Oświatowy Zamku Królewskiego na Wawelu przy udziale Biblioteki Kraków ogłasza konkurs nawiązujący do historii Krakowa i Wzgórza Wawelskiego. Tegoroczna edycja nosi tytuł: *Gazeta okolicznościowa z pobytu króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w Krakowie w czerwcu 1787 r.* Konkurs adresowany jest do uczniów klas VI–VIII szkół podstawowych i uczniów szkół średnich. Jego przedmiotem jest przygotowanie 4-stronnicowej gazety opisującej wybrane wydarzenia z dwutygodniowego

pobytu króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w Krakowie na tle wydarzeń w Europie i na świecie. Szczegółowe informacje o konkursie dostępne w regulaminie zamieszczonym na stronach: www.wawel.krakow.pl, www.biblioteka.krakow.pl oraz w filiach Biblioteki Kraków. Konkurs trwa od 2.09–10.11.2019 r. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród nastąpi 19.12.2019 r. w budynku nr 7 na Wzgórzu Wawelskim.

Zachęcamy do udziału.

Anna Grychowska

Nadal świętujemy 70 lat Nowej Huty!

Z okazji jubileuszu 70-lecia Nowej Huty Biblioteka Kraków przygotowała dla czytelników wiele atrakcyjnych przedsięwzięć.

Niesłabnącą popularnością cieszyć się ogłosiła 15 kwietnia akcja: *Wyzwanie czytelnicze. Ogłaszamy Czyn Obywatelski: Przeczytaj 70 książek na 70 lat Nowej Huty!* – w zabawie bierze udział 225 osób, a 42 osobom udało się już zdobyć specjalnie na tę okazję przygotowany *Pakiet Przodownika Czytelnictwa*. Akcja trwa do 13 grudnia 2019 roku lub do wyczerpania 70 pakietów. Dedykowana jest osobom pełnoletnim, zapisać można się w każdej filii Biblioteki Kraków.

Do 31 października trwa również konkurs na wykonanie mema internetowego lub krótkiego filmiku promującego Nową Hutę – to przedsięwzięcie kierowane jest do młodzieży i dorosłych w wieku 16–24 lat. Prace oceniane będą w dwóch grupach wiekowych:

16–19 lat oraz 20–24 lat, osobno dla kategorii mem i film. Łączna pula nagród w tym konkursie wynosi 1700 zł.

Dla najmłodszych Biblioteka Kraków wraz z Fundacją *Trasa dla bobasa* wydała książkę *Nowa Huta – odkryj ją na nowo! Rodzinny spacer po Nowej Hucie*. Znajdą w niej Państwo mapkę oraz opis miejsc znajdujących się na terenie Nowej Huty, które warto odwiedzić razem ze swoimi pociechami. Książka dostępna jest do wypożyczenia we wszystkich filiach Biblioteki Kraków.

Regulaminy wszystkich przedsięwzięć oraz szczegółowe informacje dotyczące obchodów jubileuszu 70-lecia Nowej Huty dostępne są na stronie internetowej Biblioteki Kraków www.biblioteka.krakow.pl – serdecznie zapraszamy do udziału we wszystkich projektach.

Jolanta Oleksa

19 października

„X Turniej Szachowy Biblioteki Kraków” – godz. 14.00–19.00
Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa / ul. Teliży 24, tel. 797-024-019

W ramach turnieju o charakterze otwartym zawodnicy rozegrają 7 rund systemem szwajcarskim. Za pierwsze trzy miejsca przewidziano nagrody. Sędzią głównym zawodów będzie arbiter klasy FIDE Stanisław Cichorz. Zapisy: 14–18.10.2019 r.

21 października

„Polskie legendy z Anną Taborską – spotkanie autorskie” – godz. 9.30
Filia nr 2 / ul. Krakowska 29, tel. 12 422-92-43

Anna Taborska przybliży uczniom klas I–III, w nieco inny sposób, powszechnie znane legendy, które autorka postanowiła zinterpretować według własnych kryteriów. Pisarka przeczyta uczestnikom spotkania, fragmenty książki *Licho i inni*, zawierającej piętnaście baśni z elementami słowiańskiego folkloru.

„Ekspresja twarzy – warsztaty plastyczne dla dzieci” – godz. 17.00
Filia nr 26 / ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku 5–12 lat. Uczestnicy zajęć z tekturowych rolek będą modelować ludzkie twarze, wyrażające ekspresję emocji, następnie będą je malować temperami. Na warsztaty należy przynieść pędzel.

„Czytam i polecam” – godz. 17.00
Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie w ramach cyklu *Wokół książki*, skierowane do czytelników Biblioteki Kraków, mające na celu promocję czytelnictwa poprzez omówienie nowości wydawniczych i rozmowę o preferencjach czytelniczych uczestników spotkania.

22 października

„Qulling, czyli paseczki na niepogodę” – godz. 11.00
Filia nr 43 / ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Warsztaty plastyczne w ramach cyklu *Moje dzieła moją radością*. Spotkanie poprowadzi Krystyna Broda, która przybliży uczestnikom technikę przygotowania, projektowania oraz wykonania kartek świątecznych metodą quillingu.

„Sen – bezsenność” – godz. 16.30
Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie dla seniorów w cyklu *Moje pasje*. Spotkanie poprowadzi Bogusława Kiełb, korzystając z wiedzy zdobytej dzięki lekturze najnowszych wydań literatury fachowej, opowie uczestnikom o dobroczynnym wpływie snu na jakość życia, podstępnej bezsenności oraz sposobach na dobry sen.

„Litwa – slajdowisko połączone z wykładem” – godz. 18.00
Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Slajdowisko połączone z wykładem w ramach cyklu *Kresy*. Spotkanie poświęcone podróży po Litwie poprowadzi dr Krystyna Słoczyńska.

23 października

„Super Marian nad jeziorem Barbary Wicher – DKK dla dzieci” – godz. 12.00

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Czy zabranie przez Jacka konsoli na rodzinną wyprawę nad jezioro okaże się dobrym pomysłem? Dyskusja dla przedszkolaków na temat roli nowoczesnych gadżetów w życiu dziecka. Obowiązują zapisy.

„Spotkanie autorskie z Jackiem Dukajem” – godz. 17.30
Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa / ul. Teliży 24, tel. 797-024-019

Spotkanie autorskie w ramach Festiwalu Conrada z Jackiem Dukajem, pisarzem, autorem literatury science fiction.

24 października

„Spotkanie autorskie z Urszulą Palusińską” – godz. 10.00
Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Spotkanie w ramach Festiwalu Conrada z autorką i ilustratorką książek dla dzieci, znaną najbardziej młodemu czytelnikom z książki *Brzuchem do góry*, za którą otrzymała wiele nagród. Urszula Palusińska jest też twórczynią filmów animowanych.

„Warsztaty plastyczne – akwarele, ołówki, tusz” – godz. 16.30
Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Warsztaty poprowadzi Urszula Tatrzańska, absolwentka kierunku malarstwo PWSSP w Poznaniu. Arteterapeutka, autorka wielu zrealizowanych programów plastycznych na rzecz osób niepełnosprawnych i twórców nieprofesjonalnych. Na zajęciach uczestnicy mają możliwość wyboru malowania martwej natury lub

portretu. Warsztaty dają uczestnikom możliwość rozwinięcia swoich zdolności w dziedzinie malarstwa i rysunku.

**„A co wyście myślały? Spotkania z kobietami z mazowieckich wsi A. Pa-
jączkowska, A. Zbroja – DKK dla dorosłych” – godz. 17.00**

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy będą dyskutowali na temat lektury zbioru wywiadów w formie reportażu z mieszkankami mazowieckich wsi. Autorki książki próbują obalić mity i stereotypy, które przyłgnęły na stałe do krajobrazu nie tylko mazowieckiej, ale polskiej wsi.

**„Wszyscy ludzie z natury pragną wiedzy – Arystoteles – najwzszech-
stronniejszy uczyony starożytności” – godz. 17.00**

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych / os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Prelekcja, podczas której omówiona zostanie postać Arystotelesa i jego osiągnięć z zakresu nauk przyrodniczych i ścisłych.

25 PAŹDZIERNIKA – MIĘDZYNARODOWE TARGI KSIĄŻKI

„Jestem EKOczytelnikiem” – godz. 10.00/11.00/12.00

**Międzynarodowe Centrum Targowo-Kongresowe EXPO Kraków /
ul. Galicyjska 9**

Dziecięca Strefa Warsztatowa

Ekologiczne zajęcia edukacyjne adresowane do dzieci w wieku od 7 do 8 lat przygotowane na podstawie wielkoformatowych albumów autorstwa Piotra Sochy pt. *Pszczoly* oraz *Drzewa*. Uczestnicy zajęć odwiedzą niezwykły świat pszczoł i drzew, poznają zasady ich ochrony, a na zakończenie wykonają bawełnianą torbę z hasłami promującymi postawy ekologiczne. Zapisy elektroniczne do 18 października pod adresem metodyczny@biblioteka.krakow.pl

25 października

„Wiersze pani Wandy – głośne czytanie dla dzieci” – godz. 9.00

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

W ramach cyklu *Czytanie na zaczarowanym dywanie* z okazji 90. rocznicy urodzin Wandy Chotomskiej biblioteka zaprasza dzieci do wysłuchania wierszy i opowiadań autorki.

„Gramy w planszowe!” – godz. 17.00

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy w wieku 7-9 lat zagrają w popularne gry planszowe dla dzieci. Obowiązują zapisy.

„Planszowisko” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży / os. Zgody 7,

tel. 12 642-16-43

Rozgrywki gier planszowych dla dzieci w wieku 8-11 lat. Uczestnicy poznają gry, które rozwijają myślenie, uczą współpracy i pozwalają ciekawie spędzić czas.

28 października

**„Kolorowy świat malucha – zajęcia animacyjno-czytelnicze dla
maluchów” – godz. 10.00**

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Zajęcia animacyjno-czytelnicze dla dzieci w wieku 2-3 lata z wykorzystaniem interaktywnej książki Herve Tullet *Naciśnij mnie*. Obowiązują wcześniejsze zapisy.

„Pejzaż – finaśz wystawy prac Ewy Słobodzian” – godz. 18.00

Filia nr 27 / ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

Biblioteka zaprasza na finaśz wystawy obrazów przedstawiających pejzaże, inspirowane pięknem polskiego krajobrazu.

29 października

„Warsztaty literackie” – godz. 17.00-19.00

Filia nr 3 / pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

prowadzenie: dr hab. Marek Karwala

**„Najmilsi – finaśz wystawy prac Bronowickiego Stowarzyszenia
Przyjaciół Sztuk Wszelkich w Krakowie” – godz. 19.00**

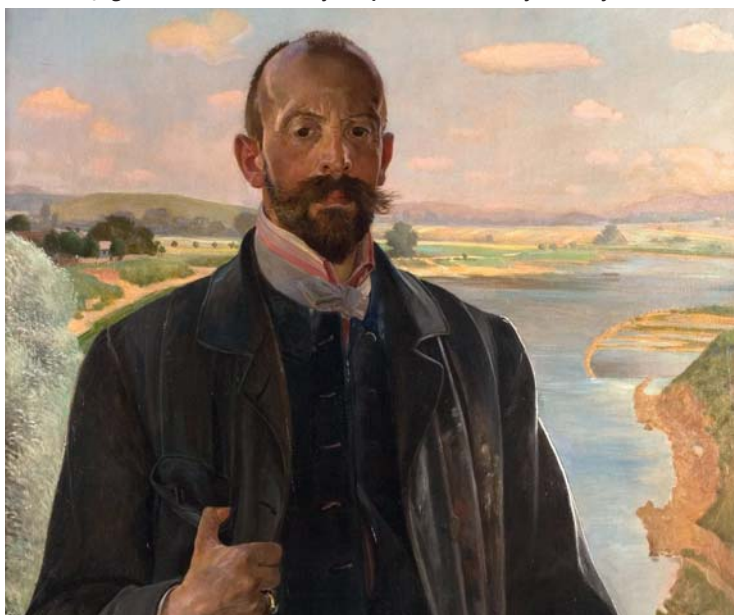
Filia nr 22 / ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

Finaśz wystawy prac członków Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich w Krakowie. Stowarzyszenie działa na rzecz ochrony i rozwoju kultury i sztuki polskiej, zachowania tradycji narodowych, regionalnych (Bronowice) oraz pomocy artystom sztuk wszelkich poprzez organizowanie wystaw malar- skich, wernisaży, spotkań aktorskich, koncertów, wieczorów poetycko-muzycz- nych, warsztatów plastycznych, spotkań integracyjnych i plenerów.

Kalendarium krakowskie

5.10.2009 – w Krakowie zmarł Edward Leja (ur. 22.02.1937 w Rakszawie) – fizyk, wynalazca. Był pracownikiem naukowym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, gdzie pokonywał kolejne szczeble kariery naukowej aż do uzyskania stopnia profesora nadzwyczajnego. Jest autorem wielu publikacji naukowych z dziedziny technologii próżniowych, a ponadto autorem wielu wynalazków i patentów. Obok fizyki jego pasją było malarstwo i grafika. Mówiono o nim, iż jest *Najlepszym fizykiem wśród malarzy oraz najlepszym malarzem wśród fizyków*. Działał w Towarzystwie Przyjaciół Bronowic w Krakowie, dla którego m.in. projektował pamiątkowe dyplomy. Został pochowany w części wojskowej Cmentarza Rakowickiego.

8.10.1929 – w Krakowie zmarł Jacek Malczewski (ur. 14.07.1854 w Radomiu) – malarz, reprezentant Młodej Polski, jeden z głównych przedstawicieli symbolizmu w malarstwie polskim przełomu XIX i XX wieku. Był profesorem oraz rektorem krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Należał do dyrekcji Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, którego siedzibę (Pałac Sztuki przy Placu Szczepańskim) ozdobił fryzem reliefowym, przedstawiającym ujętą symbolicznie drogę twórcy przez kolejne etapy życia. Mieszkanie (i zarazem pracownia artysty) znajdowało się w Willi Pod Matką Boską przy ul. Księcia Józefa 29 na krakowskim Zwierzyńcu. Został pochowany w Krypcie Zasłużonych na Skałce. Jego imieniem nazwano jedną z ulic w dzielnicy Zwierzyniec.

8.10.1989 – w Krakowie zmarł Emanuel Rostworowski (ur. 8.01.1923) – historyk. Był pracownikiem naukowym Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Instytutu Historii PAN w Krakowie. Specjalizował się w historii politycznej i historii kultury XVIII wieku, czego owocem była synteza *Historia powszechna – wiek XVIII*. Przez 25 lat pełnił funkcję redaktora naczelnego *Polskiego słownika biograficznego*, praca nad nim stała się jego życiową pasją. Opracował szkice historyczne rodziny Rostworowskich *Popioły i korzenie*. Przez większość życia mieszkał w Krakowie, następnie przeprowadził się do Rybnej pod Krakowem i zamieszkał w dworze należącym dawniej do jego stryja. Za odnowienie dworu otrzymał nagrodę Ministra Kultury i Sztuki.

13.10.1649 – w Krakowie zmarł Piotr Zbylitowski (ur. 1569) – poeta i satyryk, sędzia ziemski krakowski. Pisał utwory satyryczno-moralizujące, w których zawarł obszerne obserwacje obyczajowe polskiej szlachty. Do najbardziej znanych jego dzieł należą: *Rozmowa szlachcica polskiego z cudzoziemcem*, *Przygana wymyślnym strojem białołęwskim* oraz *Schadzka ziemiańska*. Został pochowany w Kościele Mariackim w Krakowie.

25.10.1919 – odbyła się uroczysta inauguracja Teatru Bagatela. Powstanie sceny zainicjował Marian Dąbrowski, redaktor *Ilustrowanego Kuriera Codziennego*. Budynek, mieszczący się przy ulicy Karmelickiej 6, zaprojektował Janusz Zarzecki, a wewnątrz zaprojektował Henryk Uziembło. W 1972 r. teatr otrzymał imię Tadeusza Boya-Żeleńskiego.

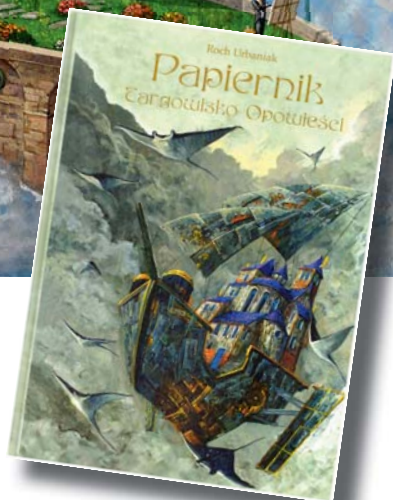
28.10.1839 – w Krakowie urodziła się Aleksandra Czechówna (zm. 3.10.1923) – pisarka. Pisała powieści i dramaty, posługując się pseudonimem „Zofia spod Karpat”. W wieku 17 lat zaczęła pisać pamiętnik, w którym zawarła wiele szczegółów z życia obyczajowego Krakowa. Pod koniec życia zdeponowała swoje zapiski pamiętnikarskie (w sumie 45 zeszytów) w Archiwum miasta Krakowa. Dziennik jak dotąd nie doczekał się wydania drukiem, ukazały się jedynie jego fragmenty, głównie na łamach *Rocznika Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie* oraz *Krakowskiego Rocznika Archiwalnego*.

opracowanie: Małgorzata Kosmala

Papiernik. Targowisko opowieści – książka autorska Rocha Urbaniaka

W tym roku nadkładem Wydawnictwa Tadam ukazała się druga część *Papiernika*. Dedykowana jest córce, dla której Roch Urbaniak napisał tę książkę oraz żonie, bez której książka by nie powstała. Zawiera sześć egzotycznych opowieści równie barwnych, jak ilustracje w niej zawarte i 22 reprodukowane obrazy, inspirowane dalekimi podróżami (nawet w kosmos), historią i mitologią, będące wypadkową bogatej wyobraźni i talentu. Odsyłam do autorskiej strony rochurbaniak.com, na której mogą Państwo poznać twórczość artysty.

Barbara Zajązkowska

SPOTKANIA W KLUBIE DZIENNIKARZY „POD GRUSZKĄ” ul. Szczepańska 1

1 października

„Koncert Michała Piekarskiego *Muzyka w lwowskim salonie*”

– godz. 17.30

Wystąpią: Michał Piekarski – fortepian oraz słowo o muzyce, Michał Janicki – baryton.

8 października

„Promocja debiutanckiego tomiku wierszy Jakuba W. A. Bierówki *Na marginesie uczuć*” – godz. 18.00

Słowo krytyczne i prowadzenie: Paweł Kuzora

11 października

„Efekt motyla – spotkanie z twórczością Anny L. Zięby” – godz. 18.00

Prowadzenie: Beata Anna Symoń

15 października

„Promocja tomu poetyckiego Andrzeja Witkowicza *Krajobraz ze szklaną górą*” – godz. 18.00

Oprawa muzyczna: Robert Marcinkowski

Prowadzenie: Magdalena Węgrzynowicz-Plichta

18 października

„Wieczór autorski Kingi Piotrowiak-Junkiert *Pieśni Myrmidonu*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Małgorzata Lebda

21 października

„Akcje, prezentacje, prowokacje – Małgorzata Lebda – prezentacja twórczości” – godz. 18.30

Scenariusz i prowadzenie: Elżbieta Wojnarowska

25 października

„Krakowski Oddział ZLP zaprasza na program towarzyszący 23. Międzynarodowemu Targom Książki – wieczór literacki *Cyprian Kamil Norwid, moralista, wizjoner*” – godz. 17.00

Prowadzenie: Anna Pituch-Noworolska

Udział wezmą: Agata Bernadt, Ignacy S. Fiut, Leszek Konarski

28 października

„Spotkanie literackie wokół książki Bolesława Faron *Poeci Sądectczyzny. Antologia*” – godz. 18.00

Udział biorą: Małgorzata Lebda, Adam Ziemianin, Andrzej Warzecha, Andrzej Krzysztof Torbus, Jacek Lubart-Krzysica

Prowadzenie: prof. Bolesław Faron

WYSTAWY W FILIACH BIBLIOTEKI KRAKÓW

„Piórkiem, węglem i pastelami – wystawa obrazów Danuty Garbarz” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 września do 30 listopada 2019 roku.

Filia nr 7 / al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

„Nowa Huta w fotografii Henryka Makarewicza” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 września do 31 października 2019 roku.

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

„Na srebrzysto-złocistym szlaku – wystawa malarstwa Agnieszki Saffińskiej” – w godzinach otwarcia biblioteki od 9 września do 5 października 2019 roku.

Filia nr 25 / ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

„Pejzaż – wystawa prac Ewy Słobodzian” – w godzinach otwarcia biblioteki od 16 września do 31 października 2019 roku.

Filia nr 27 / ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

„40 lat listy UNESCO. Zaczęło się w Krakowie” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 października 2019 roku.

Filia nr 16 / ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

„To jest mój rok” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 października 2019 roku.

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

„Mała wystawa znaczka pocztowego” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 12 października 2019 roku

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych / ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

„Za oknem wieje wiatr – wystawa malarstwa Fryderyka Kądzieni” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 października 2019 roku.

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych / ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

„Leszek Skrobaccki i jego akwarele – wystawa” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 października 2019 roku.

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

„Najmilsi – wystawa prac Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich w Krakowie” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 29 października 2019.

Filia nr 22 / ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

„Wystawa ilustracji Anny Sowińskiej” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 października 2019 roku.

Filia nr 44 / ul. Spółdzielców 3, tel. 797-024-014

„Arabia Saudyjska – wbrew stereotypom – wystawa fotografii Jacka Balcewicza” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 października 2019 roku.

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa / ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

„Kompozycje roślinne Władysławy Ady Czuły – wystawa fotografii prac artystki” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 października 2019 roku

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

„150. urodziny Stanisława Wyspiańskiego (1869–1907) w Bibliotece Kraków. Prezentacja pastelów, rysunku i afiszy sztuk Stanisława Wyspiańskiego” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 października 2019 roku.

Filia nr 53 / os. Stalowe 12, tel. 12 644-23-52

„Galeria Eklibrisu Biblioteki Kraków: Zwierzyniec” – w godzinach otwarcia biblioteki od 7 października do 29 listopada 2019 roku.

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

„Galeria Eklibrisu Biblioteki Kraków: Wojna obronna 1939–1945” – w godzinach otwarcia biblioteki od 10 października do 12 listopada 2019 roku.

Filia nr 46 / ul. Limanowskiego 4, tel. 12 202-06-50

„Skarby Krakowa malowane ciszą i ruchem – wystawa” – w godzinach otwarcia biblioteki od 16 października do 30 listopada 2019 roku.

Filia nr 7 / al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

Opracowanie: Małgorzata Koźma, Jolanta Oleksa

Podróże niekoniecznie biblioteczne

Jesienny weekend za miastem...

Szukasz pomysłu na weekendowy relaks po wyczerpującym tygodniu w pracy? Polecam krótki wypad do Czchowa, małego miasteczka, szczytującego się wieloma wspaniałymi zabytkami i bogatą historią, o którym wzmiankę znajdujemy już w XIII w. w Księdze Kapituły Krakowskiej. O ziemi czchowskiej wspominał też Jan Długosz.

Takich miasteczek jest wprawdzie w Polsce wiele, ale mnie zaurczyło właśnie to, z urokliwym rynkiem o dużym stopniu nachylenia, otoczonym niewielkimi domami z podcieniami, gdzie w centralnej części znajduje się zabytkowy pomnik św. Jana Nepomucena oraz kamienna figura św. Floriana. Zachwyca XIII-wieczny gotycki kościół, w którym znajdziemy freski, uznawane za jedne z najstarszych w Europie, przepiękna chrzcielnica z 1506 r., barokowa ambona oraz XVI-wieczne pomniki nagrobne fundatorów kościoła.

nach w Miednoje Bronisława Gronia i Józefa Krężółka, którzy zginęli w katastrofie smoleńskiej z 2010 r.

Na przylegającym do miasteczka wzgórzu stoją ruiny zamku pełniącego przed wiekami rolę strażnicy. Przeprowadzone obecnie prace konserwatorskie pozwoliły na udostępnienie obiektu do zwiedzania. Jest tam taras widokowy oraz niezwykle ciekawa wystawa archeologiczna poświęcona wykopaliskom prowadzonym w tym miejscu przez Muzeum Okręgowe w Tarnowie. Powstał militarno-historyczny szlak edukacyjny, wybudowano pomost pieszy nad doliną oraz nad fosą przy zamku.

Będąc w Czchowie warto też odwiedzić gospodarstwo agroturystyczne *Jaśkowy Sad*, gdzie można zaprzyjaźnić się z uroczyimi alpakami. Czchów jest wspaniałą bazą wypadową do zwiedzania okolicznych miejsc: w Jurkowie warto odwiedzić kąpielisko Chorwacja,

Położenie miasteczka i okolic nad malowniczym Dunajcem i Jezioro Czchowskim jest ogromnym atutem – można tu bowiem uprawiać sporty wodne, wędkować, odbywać rejsy niewielką barką, rowerami wodnymi lub kajakami, a okoliczne lasy to raj dla grzybiarzy.

W pobliskim sąsiedztwie miasteczka znajduje się wyposażony w rozmaite atrakcje dla dorosłych i dzieci park rodzinnego wypoczynku – Grodzisko, u stóp którego usytuowany jest Skwer Katyński, upamiętniający zamordowa-

w Tymowej – zabytkowy XVIII-wieczny kościół, w Tropiu zaciszną pustelnię ojca Świerada, a w Złotej barokowy kościół św. Michała Archanioła.

Ziemia czchowska – tu każdy znajdzie coś dla siebie. Można zanurzyć się w pradawne dzieje, zwiedzić liczne atrakcyjne miejsca, podumać w zaciszu sakralnych obiektów architektury drewnianej, a w scenerii przyrody znaleźć ciszę i spokój.

Tekst i fotografie: Małgorzata Czerwiec-Dzierżymirska

Academica

- Biblioteka cyfrowa i wirtualna wypożyczalnia międzybiblioteczna w jednym

Academica to polski system cyfrowej wypożyczalni bibliotecznej opierający się na zasobach Repozytorium Cyfrowego Biblioteki Narodowej. Ma on zastąpić tradycyjną, papierową formę wypożyczeń bibliotecznych, pomijając wysyłanie druków przez pocztę. Administratorem systemu jest Biblioteka Narodowa.

Celem Academica jest udostępnianie publikacji przydatnych w pra-

ze wszystkich dziedzin wiedzy oraz publikacje digitalizowane na podstawie sugestii użytkowników. Mając na celu stworzenie ujednoliconego punktu dostępu do wszystkich zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej, w systemie udostępniono także zasób Polony, czyli publikacje znajdujące się w domenie publicznej oraz udostępnione na wolnych lub udzielonych Bibliotece Narodowej licencjach.

ACADEMICA

cy naukowej lub kształceniu szkolnym i akademickim na przystosowanych do tego celu terminalach w bibliotekach, muzeach, archiwach, instytucjach oświatowych i badawczych, które przyłączyły się do systemu.

W Academice znajdują się publikacje naukowe z lat 1990-2018, w tym podręczniki, prace naukowe i popularnonaukowe, lektury na konkursy i olimpiady przedmiotowe oraz czasopisma naukowe z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Aby skorzystać z publikacji chronionych prawem autorskim udostępnionych w systemie Academica, należy zgłosić się do dyżurnego bibliotekarza z kartą biblioteczną. Terminale dostępne są w filiach: 3 (pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3), 21 Czytelnia Naukowa (ul. Królewska 59), 45 Wypożyczalnia Popularnonaukowa (ul. Teligi 24), 47 (os. Dywizjonu 303/1), 49 (os. Tysiąclecia 42), 53 Czytelnia (os. Stalowe 12).

Źródło: *Materiały promocyjne academica.edu.pl*

Polecamy gry

Wygrać z wirusem

Dobra gra nie zawsze musi być długa, złożona i zawierać trzydziestu piecizłowiec opracowanych elementów. Przeciwnie - wielu projektantów uznaje za najlepsze gry proste, z minimalną ilością eleganckich, łatwych do zapamiętania reguł, które mimo to nie nudzą się zbyt szybko i nie przestają być wyzwaniem z każdą kolejną partią. Jak warcaby. Albo brydż. Albo wydany przez firmę Trefl karciany *Wirus*, który szturmem wdarł się na stoły i od dłuższego czasu jest jedną z najpopularniejszych gier w polskich sklepach i wypożyczalniach. Ostatnio czekał się nawet oficjalnego dodatku.

Zasady *Wirusa* da się wytłumaczyć w ciągu kilku minut właściwie każdemu. Karty w grze podzielone są na cztery kolory i trzy rodzaje. Mamy organy, które stanowią oś rozgrywki i główny obiekt zainteresowania graczy. Aby wygrać, trzeba wyłożyć na stół cztery, każ-

dy w innym kolorze. Mamy wirusy, których używamy do zarażania organów wyłożonych na stół przez innych graczy - ale uwaga, kolor wirusa musi się zgadzać z kolorem organu. Organ zarażony nie liczy się do czwórki potrzebnej do zwycięstwa. Mamy wreszcie szczepionki, których możemy użyć do pozbycia się wirusów z naszych organów bądź do zabezpieczenia ich przed przyszłymi atakami - znowu według klucza kolorów. Obrazu dopełnia kilka kart akcji, pozwalających np. pozbyć się naraz wszystkich wirusów albo przejąć cudzy organ, oraz karty wielokolorowe, działające na wszystkie inne. Przebieg rozgrywki również jest prosty - rzucamy kartę z ręki (zazwyczaj jedną z trzech) i dobieramy na jej miejsce nową. Po 10 minutach większość graczy doskonale odnajduje się w sytuacji na stole.

Gra wydaje się więc dziecinnie prosta, ale szybko przekonujemy się, że

Lektury na jutro

Vivat disco polo!?

Muzyka disco polo w naszym kraju przeżywa złoty okres. Pełno jej w publicznej telewizji, najbardziej popularnej, zaś wśród tematycznych kanałów tv poświęcony jej dominuje pod względem oglądalności. To na jej koncerty walą tłumy, a liderzy i ikony tego gatunku - *Chłopcy z sąsiedztwa*, *którzy zagrają na wielkiej scenie* i *na święcie kartofla* - świecą wyżej i jaśniej niż inne gwiazdy muzyki rozrywkowej.

Z badań CBOS wynika, że 2/3 Polaków lubi tę muzykę, ceni ją za prostotę, melodykę, rytm i skoczność oraz pozytywny charakter. Krytycy z kolei wskazują na niską wartość literacką i muzyczną oraz jednostajność i monotonię disco polo. Dla nich stanowi symbol obciachu, bezguścia, banalności. Dziwne - niby nie słuchają i nie lubią, a znają i potrafią przy niej dobrze się bawić.

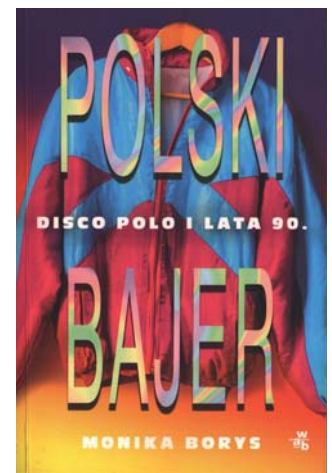
Widać zatem, że zjawisko budzi skrajne emocje, nad którym nie wypada przejść obojętnie. To przecież element współczesnej kultury masowej, mający w Polsce długą historię (początki to lata 60. i Janusz Laskowski ze słynną „Beata”), którą w III RP już na bogato dopisują nowi twórcy i firmy propagujące ten rodzaj muzyki „pod nóżkę”.

Rzecz w tym, że disco polo to nie wyłącznie skoczna muzyka do tańca, ale fenomen kulturowy, jaki zjawiał się na początku polskiej transformacji w latach 90. i wywarł wpływ na różne sfery społeczne. Dobrze się stało, że wreszcie pojawiło się interesujące opracowanie socjologiczne, analizujące ten fenomen na poważnie i na dodatek w przystępny sposób. Jego autorka, urodzona w 1989 roku Monika Borys, kulturoznawczyni i dziennikarka, spróbowała zbadać i opisać polskie disco polo. Jej zdaniem jest to *muzycz-*

na hybryda, wypadkowa weselnych obyczajów, amatorskich pasji muzycznych, inspiracji zachodnią elektroniką i melodiami zza wschodniej granicy.

Na kartach swej książki zaprezentowała najważniejsze wydarzenia z historii gatunku, jego narodziny i konteksty, m.in. powstanie dyskotek na czele ze słynną podlaską „Panderozą”; przypomniła pionierów, przedstawiła gigantów - Zenka, zespoły Boys, Week-end i Bayer Full. Przybliżyła biznesowe mechanizmy funkcjonowania tej branży rozrywki. Opowiedziała o entuzjastycznych nastrojach odbiorców i odrzuceniu krytycznie nastawionych elit. Powstała ważna publikacja, wiele mówiąca o mentalności i kulturze naszego społeczeństwa, w którym od trzech dekad triumfuje przebój discopolowy *Niech żyje wolność i swoboda, i dziewczyna młoda!*.

Piotr Wasilewski

Borys M., *Polski bajer. Disco polo i lata 90.*, WAB, Warszawa 2019

wcale nie czyni jej to nudną - ilość możliwych kombinacji i strategii w połączeniu z dobrze wyważoną losowością sprawia, że każda rozgrywka jest trochę inna. Elementy negatywnej interakcji podkręcają emocje przy stole, nigdy jednak nie dochodzą one do niezdrowych poziomów - lekkość i szybkość rozgrywki sprawia, że wszyscy automatycznie traktują ją po prostu jak zabawę i kłótnie podczas gry zyczą sobie nie zdarzają. Gra nie operuje też literami ani cyframi, więc z powodzeniem można w nią grać z młodszymi dziećmi, o ile tylko są w stanie opanować zasady. Bawią się przy niej równie dobrze jak dorośli.

Dodatek *Wirus 2: Ewolucja* rozbudowuje grę o dodatkowe karty akcji oraz specjalny, piąty kolor organu, który jest odporny na wirusy, co czyni go takomym kąskiem i częstym przedmiotem podbierania przez innych graczy. W pudełku znajdziecie również dodatkowe kopie kart z podstawowej

wersji dodane dla zachowania proporcji w grze. Z tym ostatnim nie do końca się udało: o ile podstawka sprawdzi się równie dobrze na dwie osoby co na sześć, o tyle dodatek zaczyna mieć sens dopiero przy czterech graczach. W mniejszym gronie będziemy bardzo długo wyrzucać bezużyteczne karty, zanim na stole zaczną się cokolwiek dziać.

Z czystym sercem mogę polecić *Wirusa* dostojnie wszystkim. Sprawdzi się jako gra rodzinna dająca frajdę graczom w każdym wieku, jako urozmaicenie imprezy ze znajomymi, przerywnik pomiędzy cięższymi tytułami czy prosta rozrywka na wieczór po ciężkim dniu w pracy. Hasło reklamowe na pudełku tym razem nie kłamie, to naprawdę najbardziej zarażliwa gra ostatnich kilkunastu miesięcy.

Michał Szymański

Stowarzyszenie Krakowska Sieć Fantastyki

Akcja

MAŁA KSIĄŻKA – WIELKI CZŁOWIEK w Bibliotece Kraków

MAŁA KSIĄŻKA WIELKI CZŁOWIEK

PIERWSZE CZYTANKI DLA... PRZEDSZKOLAKA to kolejna odsłona kampanii *Mała książka – wielki człowiek*, organizowanej przez Instytut Książki, w której weźmie udział Biblioteka Kraków. Akcja adresowana jest do dzieci urodzonych w 2013–2016 roku.

Zaproszenie przedszkolaków do bibliotek to rozwinięcie programu prowadzonego od 2017 roku. Wówczas Instytut Książki rozpoczął dystrybucję wyprawek czytelniczych dla noworodków w szpitalach. Do połowy 2019 roku przekazano ok. 600 tysięcy książek. Teraz w bibliotekach, biorących udział w programie, na młodych czytelników czeka wyjątkowy prezent – książka *Pierwsze czytanki dla...*, dostosowana pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka i spełniająca najwyższe standardy w projektowaniu pięknych i mądrych książek dla najmłodszych. Program jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W starannie dobranym zestawie utworów wybitnych polskich poetów i pisarzy dziecięcych znajdują się zarówno pozycje klasyczne, jak i współczesne. W gronie autorów znajdziemy m.in. Joannę Papuzińską, Wandę Chotomską, Czesława Janczarskiego czy Hannę Januszewską. W publikacji obecni są również Liliana Bardijewska, Zofia Stanecka, Anna Onichimowska, Małgorzata Strzałkowska, Adam Bahdaj, Michał Rusinek, Agnieszka Frączek, Joanna Kulmowa, Marcin Brykczyński, Jan Twardowski i Grzegorz Kasdepke – twórcy tak różni, jak różne są perspektywy spoglądania na świat – nieogarniony, a przy tym po-

ciągający i pobudzający dziecięcą ciekawość. Całość została wzbogacona znakomitymi ilustracjami artysty Józefa Wilkonia.

W wyprawce dzieci otrzymają także Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece Mały Czytelnik zostanie naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem, potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. W wyprawce znajdą coś dla siebie także rodzice i opiekunowie – przygotowana dla nich broszura informacyjna *Książka połączona, czyli przedszkolak idzie do biblioteki* przypomni o nieocenionej roli czytania w rozwoju ich dziecka oraz o korzyściach wynikających z częstego odwiedzania biblioteki.

Celem projektu *Mała książka – wielki człowiek* jest systemowa poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez skoordynowane, wieloletnie działania na rzecz promocji, edukacji czytelniczej oraz kształtowania nawyku obcowania z książką od najmłodszych lat. Projekt ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek, które dzisiaj, poza udostępnianiem księgozbiorów, pełnią również funkcję nowoczesnych centrów kultury. Dzieci natomiast, wyrabiając nawyk czytania, poznają bibliotekę jako miejsce będące ciekawą alternatywą dla telewizji i komputera.

Biblioteka Kraków zaprasza dzieci w wieku 3–6 lat po odbiór wyprawek czytelniczych oraz aktywny udział w akcji.

Źródło:
materiały prasowe
Instytutu Książki.

Poezja

Widnokreśli kultury Andrzeja Warzechy

1 października 1946 roku w Nowym Sączu przyszedł na świat Andrzej Warzecha. Ojcem jego był Jan Warzecha – urzędnik pocztowy, natomiast matką Anna z domu Sułkowska. W młodości dość intensywnie poszukiwał swojej drogi życiowej. W Nowym Sączu ukończył szkołę podstawową, po której odbył nowicjat u oo. Jezuitów w Starej Wsi pod Brzozowem. Jego los wydawał się być przesądzony. Mimo to nie udało mu się zostać zakonikiem. Po opuszczeniu seminarium nie chciano go przyjmując do żadnego liceum w rodzinnej miejscowości, dlatego miał się różnych szkół i zajęć. W roku 1969 udało mu się ukończyć Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących w Nowym Sączu. Do Krakowa przybył na studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Po uzyskaniu w 1974 roku magisterium pracował przez rok jako nauczyciel w Zespole Szkół Budowlanych w Nowej Hucie. Od roku 1975 do 2015 związał się z *Dziennikiem Polskim*, gdzie pełnił funkcję recenzenta literackiego i plastycznego, drukował także wywiady, artykuły, felietony (w tym cykle pt. *Widnokreśli kultury*, *Plastyka*, *Domowy poradnik artystyczny*). W życiu Andrzeja Warzechy dziennikarstwo przeplatało się z poezją, dlatego swoje teksty poetyckie publikował w *Dzienniku Polskim*, ale i też w *Gazecie Krakowskiej*, *Kulturze*, *Przekroju*, *Wiadomościach Kulturalnych*, *Poezji*, *Literaturze* i wielu innych. W latach 1969–76 należał do założonej w Krakowie legendarnej literackiej grupy Tylicz, wraz z Adamem Ziemianninem, Jerzym Gizellą, Franciszkiem Bratańcem, Wiesławem Kolarzem. Debiutował w 1968 roku wierszem zamieszczonym w *Życiu Literackim*. Jego pierwszy tomik *Biały paszport* (Filia nr 45) ukazał się w Wydawnictwie Literackim dopiero siedem lat później. Było to dzieło polemizujące z poetyką *Nowej Fali*. Należy też wspomnieć, że został przyjęty do Koła Młodych przy Krakowskim oddziale Związku Literatów Polskich. Parę lat później wybrano go na przewodniczącego tego Koła (1976–1978). Od 1978 roku był również Członkiem Związku Literatów Polskich, a w latach 1985–1988 pełnił funkcję członka zarządu krakowskiego oddziału ZLP. W 1973 r. ożenił się z Hanną Jędrzejczyk – późniejszym logopedą, specjalistką zajmującą się szkoleniem głosu dziennikarzy pracujących w radiu i telewizji.

Największą uwagę przykuwa do robek poetycki Andrzeja Warzechy. Od debiutanckiego tomiku mijają dwa lata, po których ukazują się następujące zbiory wierszy: *Rodzinny telewizor* (1977), *Ciało obce* (1979), *Błędny ognik*

(1982), *Zimowy spacer. Wiersze dla dzieci* (1986), *Pieniądze dla umarłych* (1987; Filia nr 48), *Przy rodzinnym stole* (1991), *Krótką balladą o wiecznej miłości* (1992), *Matka atlety* (1995; Filia nr 42), *Zielony ryzykant* (2003; Filia nr 1, 43, 45), *Z zawiązanymi oczami* (2005), *Ponad światem – wiersze dla mamy* (2006; Filia nr 1, 20), *Od wigilii do wigilii* (2006) oraz cztery tomy wierszy wybranych: *Diabelskie koło* (1986; Filia nr 1, 48), *Rajski ogród* (1996), *Jesień z mostem* (1999), *Poezje wybrane* (2010), a także w języku bułgarskim *Koniec wieku* (2000). Jego twórczość jest doceniona przez czytelników i krytyków. W 1984 roku został uhonorowany Nagrodą im. Stanisława Piętaka za tom wierszy *Błędny ognik*, zaś w 1987 roku Nagrodą Funduszu Literatury za tomik poetycki *Pieniądze dla umarłych*. W 2000 r. Fundacja Kultury Polskiej nagrodziła go dyplomem *Złoty Laur za Mistrza Sztuki*. Uhonorowany został nagrodą Krakowska Książka Miesiąca za tomik *Zielony ryzykant* (2003). Analiza wierszy krakowskiego poety została zawarta w kilku podręcznikach do języka polskiego. Sam prof. Stanisław Burkot zauważył, że walorami twórczości Andrzeja Warzechy są skupienie i prostota. W jego wierszach jest dużo refleksji, myśli oraz uważnego przyglądania się światu i samemu sobie. Koniec końców uprawia poezję intelektualną, mądrą, często oszczędną, niemal epigramatyczną. Nic dziwnego, że uważa się go za mistrza krótkiej formy. Jak pisze Janusz Drzewucki we wstępie do jednego z tomików: *[...] Andrzej Warzecha pisze wiersze nie tylko ciałem i duszą, a więc całym sobą, ale również sercem i umysłem. Dlatego też w jego wierszach nie ma słów niepotrzebnych. W rezultacie wiersze poety mają prawdziwą siłę i moc przekazu.*

Ludmiła Guzowska

Październik

Mróz się przyciął
tuż przed świtem
pomarszczył głowę
czerstwe lica
i twarz nam kiedyś
droga bliska
teraz inaczej
nas zachwyca

ORGANIZATORZY

PATRONAT HONOROWY

PARTNERZY

PATRONAT MEDIALNY

Andrzej Warzecha – wiersze

fot. Janusz M. Paluch

Irsy

Dotąd patrzyłem
Na gromadkę irysów
Aż stałem się
Jednym z nich

Obca mi teraz
Wrzawa tego świata
I zima
Nie tak straszna

Krótką balladą o wiecznej miłości

Człowiek któremu żywcem
wyrwano serce
nie śpi, nie je
nie patrzy, nie słucha
tylko czeka i czeka
gdy kostucha zapuka

w pustym domu
z nią kochać się będzie
zimne piersi jej pieścić
i ręce
zimne łono
pochwyć od spodka
aż ulegnie mu trzpiotka

Potem pójdzie
z nią ziemski podróżny
głowę schyli na znak
że posłuszny
tej miłości już wierny zostanie
po wiek wieków wciąż czując
to śmiertelne kochanie

Sztuka interpretacji

Oto jest
księga najmądrzejsza
mówił diabeł
unosząc w górę
święte pisma
i bożym słowem
zaczyna wychwalać
uroki piekieł

Wieczna stójka

pamięci mojej Mamy

Uliczka, dom
ścieżka i rzeka

Tam teraz stoję
Tam na nią czekam

Kronika

Kto zaczął
Pyta rozniewany król
Po przegranej bitwie

Ty panie
Odpowiada kronikarz
Z godnym historyka
Stuletnim namysłem

Przytulisko

Za progiem
Deszcze stoją
Jak obce wojska
I chłodów
Czyściec

Schroń się
We mnie
Muzyku sierpnia

Mały świerszczu
Co mieszkasz
Pod liściem

Historia

Domy dzieciństwa
Coraz wyższe
Rzeki dzieciństwa
Coraz głębsze
Przybliża się dawny krajobraz
Wracają wzgardzone przedmioty
Zakazane wiersze

Nie ma końca
Minionych zdarzeń
W pamięci kalendarzu
To co było
Jest jeszcze
I jest z pewnością
To co kiedyś będzie

Nekropolia poetica

Lubię ten wielki
Cmentarz poezji

Z pysznych grobowców
Odpadają tynki słowo po słowie
Wers po wersie

Ze swoich zapomnianych ksiązek
Wstają umarli poeci
I żyją dzień lub dwa
Dla dwóch czytelników

Mieli szczęście
Bo obok nich
Grzechoczą
Kości i piszczele
Asonansów, rymów
I metafor

I krzyczą poeci
Niesłyszalnym głosem
Prosząc o jedno wspomnienie
Na ostatniej stronie gazety
Gdyby mogli pisaliby od nowa
Nie mogą

Czekają więc niecierpliwie
Na ostateczny sąd
Na nigdy im nie obiecane
Zmartwychwstanie wierszy

Otwarte drzwi Teatru Miejskiego

*Teatr mój widzę ogromny,
wielkie powietrzne przestrzenie,
ludzie je pełnią i cienie,
ja jestem grze ich przytomny.*

Stanisław Wyspiański

Wiele było kontrowersji wokół miejsca, na którym wybudowano Teatr Miejski w Krakowie. Mocno angażował się sam mistrz Matejko, który z całych sił bronił budynków po duchakach przed krakowskimi burzymurkami. Liczne sprzeciwie miłośników zabytków i zdecydowane veto miejscowego konserwatora nie przyniosły efektów. Najpierw wyburzono zniszczone, ale zabytkowe budynki klasztorne (m.in. najstarszy szpital w Polsce), a cztery lata później, gdy teatr już stał, rada zdecydowała się wyburzyć jeszcze kościół św. Ducha. Prośba

o pozwolenie na odnowę budynku z własnych środków oraz uczynienie w nim swojej pracowni została odrzucona. Urażony twórca zwrócił wtedy tytuł honorowego obywatela miasta Krakowa oraz ofiarowaną mu książeczkę Kasy Oszczędności. Poinformował również o tym, że odtąd jego prace nie będą wystawiane w Krakowie. Zachował się obraz Erazma Fabijańskiego *Zabudowania szpitala św. Ducha w Krakowie, wyburzonego w 1892 roku pod budowę Teatru Miejskiego*, który często prezentuje Muzeum Historyczne.

Po raz pierwszy pomysł budowy nowej sceny teatralnej wysunął w 1872 r. znany krakowski fotograf Walery Rzewuski. Teatr przy pl. Szczepańskim popadał w ruinę. Rada borykała się z wieloma problemami, np. czy Kraków bardziej potrzebuje teatru czy wodociągów. Ostateczna decyzja o budowie została podjęta 12 czerwca 1888 r. Zaczęto zbieranie datków na budowę, dyskutowano nad lokalizacją, ogłoszono również konkurs na projekt budynku. Po kilkumiesięcznych dyskusjach wybrano pracę architekta Jana Zawiejskiego. Uroczyste otwarcie teatru nastąpiło 21 października 1893 r. Program przygotował Adam Asnyk. Jan Zawiejski wręczył klucze do teatru prezydentowi miasta Feliksowi Szlachtowskiemu, a ten przekazał je pierwszemu dyrektorowi – Tadeuszowi Pawlikowskiemu. Mistrz Matejko uczestniczył w uroczystościach, choć w ramach protestu założył surdut zamiast smokingu.

Wiele innych ciekawostek usłyszą Państwo podczas zwiedzania Teatru im. Juliusza Słowackiego. Teatr proponuje zwiedzanie dzienne oraz spacer z dreszczykiem grozy, czyli zwiedzanie nocne!

Zobacz Państwo m.in. westybul i foyer teatru, lożę cesarską (w której nigdy żaden cesarz nie zasiadał), cztery kurtyny, w tym najsłynniejszą, wiszącą tam od 125 lat kurtynę Henryka Siemiradzkiego i oryginalną garderobę Ludwika Solskiego. Można wejść na scenę i poczuć klimat tego legendarnego miejsca. Wystawiali tutaj swoje sztuki najwięksi: Wyspiański, Przybyszewski, Bałucki. 16 marca 1901 odbyła się prapremiera *Wesela*. W 1896 r. zorganizowano pierwszy na ziemiach polskich pokaz filmowy z użyciem aparatury braci Lumiere.

Tekst i zdjęcia: Joanna Muniak

Teatr im. Juliusza Słowackiego, pl. św. Ducha 1

Nikifor

Nikifor Krynicki, Nikifor Matejko, Netyfor, Epifaniusz Drowniak. Urodził się w Krynicy ok. 1895 r., z matki, kalekiej Rusinki Eudokii Drowniak, nosiwody do pensjonatu w willi *Trzy Róże*.

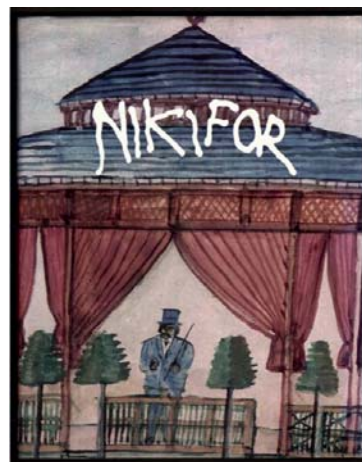
Malować nauczył się sam. Spokój odnajdywał w cerkwi i kaplicy z obrazami ojca (matka ucząc go bełkotiwej mowy, pokazywała obrazy w kaplicy mówiąc: *To twój ojciec*).

Malował często siebie – Nikifor nauczyciel, Nikifor biskup, Nikifor święty, z palcem podniesionym na obrazie. Malował kapliczki, kuchnie (była ciepła i było w niej jedzenie), dworce kolejowe (sporo podróżował), swoje powroty z pracy, ale przede wszystkim urzekającą, ażurowo-drewnianą Krynicy.

W 1959 r. zaczyna się lepszy okres w życiu Nikifora – Ella i Andrzej Banachowie (krakowskie małżeństwo pisarzy, krytyków i kolekcjonerów dzieł sztuki) organizują mu wystawę w galerii Diny Vierny w Paryżu, poprzedzoną dwoma innymi wyjazdami do Francji.

Malarz miał już wtedy 65 lat. Wpływowy, poważny, paryski tygodnik *L'Express* zamieścił o nim artykuł *Genialny clochard polski Nikifor*. Był to ogromny sukces.

Ruszyły wystawy w prestiżowych galeriach, wernisaże, filmy. Nikifor zaczął być pokazywany w towarzystwie wybitnych malarzy. Niestety, dała też znać o sobie śmiertelna choroba – gruźlica. Pod koniec swojego życia został doceniony i uznany na całym świecie za jed-

nego z najwybitniejszych prymitywistów. *Obrazki moje na zawsze po mnie zostaną. A są inne od innych, bo są moje własne. Proszę, przypatrzcie się im bliżej.*

Malarstwo Nikifora przypominało w lutym 2015 r. krakowskie Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK niedużą wystawą *Nikifory*. O Nikiforze Krzysztof Krauze nakręcił znakomity film pt. *Mój Nikifor*, z Krystyną Feldman w roli głównej.

Jeśli chcesz zapoznać się z zaczerpniętą twórczością Nikifora, polecam książkę *Nikifor* Andrzeja Banacha. Książka dostępna w 19 oddziałach Biblioteki Kraków.

Joanna Muniak

Banach A., *Nikifor*, Warszawa: Arka-
dy, 1984.

GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

Poeci w ekslibrisie

Poezja była i jest honorowana przez wielu grafików. Okolicznościowa wystawa ekslibrisu, organizowana specjalnie na Noc Poezji 2019, będzie poświęcona poetom i poezji. Zaprezentowane zostaną ekslibrisy Małgorzaty Wyki, Zbigniewa Osenkowskiego, Krzysztofa Kmiecia, Jana Dubaja i innych artystów, w tym także twórców zagranicznych. Na wystawie znajdą się ekslibrisy dedykowane m.in. Czesławowi Miłoszowi, Wisławie Szymborskiej, Adamowi Ziemińskiemu, Jerzemu Harasymowiczowi, Julianowi Tuwimowi, Janowi Kochanowskiemu i wielu innym.

Podczas spotkania wiersze poetów, którym poświęcone będą prezentowane ekslibrisy, zostaną odczytane przez aktora Macieja Półtoraka. Ekslibrisy przedstawi kurator wystawy: Jacek Owczarek.

Prowadzenie: dr hab. Marek Karwala.
Zapraszamy 12 października, godz. 17:00,
Filia nr 3

Anna Gregorczyk

**Biblioteka
Kraków**

Biblioteka Kraków

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3

31-154 Kraków

sekretariat tel. 12 61 89 100 (czynny w godz. 8.00–15.30)

e-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Skład i druk: FALL, www.fall.pl, fall@fall.pl

Redakcja: Izabela Ronkiewicz-Bragiel (redaktor naczelna), Paulina Knapik-Lizak (z-ca redaktora naczelnego), Dorota Bojeczko, Ewa Cywińska, Małgorzata Dzierżymirska, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Maria Twardowska-Hadyniak, Małgorzata Kosmała, Małgorzata Koźma, Joanna Muniak, Jolanta Oleksa, Janusz M. Paluch, Joanna Pękala, Piotr Wasilewski, Barbara Zajączkowska.